

Günəş Şərqdən doğur!

№ 118 (5399), 2021-ci il

Qiyməti 40 qəpik

SƏRQ

Müstəqil İctimai-siyasi qəzet

www.sherg.az

7 iyul 2021-ci il (çərşənbə)

Ağdam istiqamətində bölmələrimiz atəşə tutulub

Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu yaralanıb

(Səh.8)

ÜST rəhbəri xəbərdarlıq edib

"Koronavirus pandemiyasının çox təhlükəli mərhələsi çatıb"

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) baş direktoru Tedros Adanom Qebreyesus koronavirus pandemiyasının çox təhlükəli mərhələsinin çatdığını bildirib.

"RİA Novosti" xəbər verir ki, baş direktor hazırda virusla mübarizə üçün köməkçi vasitələrə, ilk növbədə peyvəndlərə sahib olan dövlətlərin məhdudiyyətləri yumşaldığını deyib.

(səh.7)

Müdafiə Nazirliyi açıqladı

160 min medaldan
13,3 mini təqdim olunub

(səh.3)

Ermənilərin ekoloji terroru səngiməyib

"Azərbaycana ziyan vuranlardan biri də Almanıyanın "Cronimet" şirkətidir"

(səh.5)

Gələcəkdə ən çox qazanan politoloq və siyasətçilər olacaq

(səh.8)

Prezident sərəncamlar imzalayıb

Ermənistən vurduğu zərərlərə görə dövlət qurumlarına 42 milyon manat ayrılib

(səh.2)

İran sərhədlərin qorunmasında bilərkədən fəallıq göstərmir

"Azərbaycan tərəfə narkotika keçirənlərə, qacaqlıqlara göz yumur"

(səh.3)

Son sutkada 78 nəfər COVID-19-a yoluxub

47 nəfər sağalıb, ölüm qeydə alınmayıb

(səh.7)

Mübariz Mənsimov bacarıqlı iş adamıdır

O, qısa zamanda əvvəlki reputasiyasını və iş dövriyyəsini bərpa edəcək

(səh.9)

Prezident sərəncamlar imzalayıb

Ermənistanın vurduğu zərərlərə görə dövlət qurumlarına 42 milyon manat ayrılib

Prezident İlham Əliyev Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində təcavüzü nəticəsində kənd təsərrüfatına, mülki əhalinin əmlakına, sahibkarlıq subyektlərinə dəymış ziyanın aradan qaldırılması ilə bağlı dörd quruma maliyyə vəsaiti ayrılmış ilə bağlı sərəncamlar imzalayıb.

2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının ərazisine təcavüzü nəticəsində kənd təsərrüfatına (kənd təsərrüfatı mehsulları, texnika, əkin sahələri, mal-qara və s.) dəymış ziyanın aradan qaldırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə 5 200 000 (beş milyon iki yüz min) manat vəsait ayrılib.

fondundan Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə 1 400 000 (bir milyon dörd yüz min) manat vəsait ayrılib.

Dövlət başçısının imzaladığı digər sərəncamla 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının ərazisine təcavüzü nəticəsində mülki əhaliyə və dövlətə məxsus nəqliyyat vasitələrinə, sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərinə dəymış ziyanın aradan qaldırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə 5 400 000 (beş milyon dörd yüz min) manat vəsait ayrılib.

İlham Əliyevin imzaladığı digər sə-

rəncamla 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin

Azərbaycan Respublikasının ərazisində təcavüzü nəticəsində mülki əhalinin əmlakına dəymış ziyanla bağlı maddi yardım ödənilməsinə Prezidentin müvafiq sərəncamına görə, 2021-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə 5 200 000 (beş milyon iki yüz min) manat vəsait ayrılib.

2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının ərazisine təcavüzü nəticəsində dəymış ziyanın aradan qaldırılması ilə bağlı zərər vurulmuş obyektlərin bərpası və təmir-tikinti işlərinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi üçün Prezidentin müvafiq sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə 30 (otuz) milyon manat vəsait ayrılib.

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə bu sərəncamların 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə həmin sərəncamlardan irəli gələn məsələləri həll etmək həvələ olunub.

Qeyd edək ki, ümumilikdə dörd quruma 42 milyon manat vəsait ayrılib.

Prezident İlham Əliyev Vladimir Putinə başsağlığı verib

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinə başsağlığı verib.

Başsağlığı mətnində deyilir: "Hörmətli Vladimir Vladimiroviç.

Kamçatkada An-26 təyyarəsinin qəzaya uğraması nəticəsində çoxsaylı insan tələfati barədə xəber məni dərindən kədərləndirdi.

Azərbaycan xalqı adından və şəxsən öz adımdan Size, həlak olanların doğmalarına və yaxınlarına, bütün Rusiya xalqına səmimi qəlbən başsağlığı verirem".

Zelenski Aİ Şurasının Prezidenti ilə görüşüb

Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenski Litvada Avropa İttifaqı (Aİ) Şurasının Prezidenti Şarl Mişelle görüşüb.

APA-nın xəberinə görə, bu barədə Litva Prezidenti Gitanas Nauseda "Twitter"də bildirib.

"Bu gün Vilnüsde Vladimir Zelenski və Şarl Mişelin iştirakı ilə üçtərəfli görüş keçirildi. Şərqi Tərəfdəşligini, Ukraynadakı islahatları, Krimi və enerji təhlükəsizliyini müzakirə etdi. Litva Ukraynanın Avropaya integrasiya ilə bağlı isteklərinin sadiq tərəfdarıdır", - deyə Litva Prezidenti qeyd edib.

Rusiyadan Azərbaycana 200 min doza "Sputnik V" vaksinin göndərilib

Rusiyadan Azərbaycana "Sputnik V" koronavirus vaksininin artıq 200 min doza getirilib.

Trend-in məlumatına görə, bunu Səhiyyə nazirinin birinci müavini, səhiyyə nazirinin vezifelerini müvəqqəti icra edən Teymur

Musayev deyib.

O bildirib ki, ilk partiya 200 min dozadan ibaretdir. Nazir müavini əlavə edib ki, iki ölkə arasında münasibətlər dərin köklərə malikdir.

Paşinyan Putinlə görüşə gedib

Ermənistanın baş naziri vezifəsini icra edən Nikol Paşinyan Rusiyaya işgüzar səfər edəcək.

İyulun 7-də baş tutacaq səfər çərçivəsində Nikol Paşinyan Moskvada Rusiya Prezidenti

Vladimir Putinlə görüşəcək.

Tərəflər Rusiya-Ermənistan arasında strateji əməkdaşlığı, 2020-ci ilin noyabrın 9-da və 2021-ci ilin yanvarın 11-də imzalanmış üçtərəfli bəyanatın bəndlərinin reallaşdırılması, regionda iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası məsələlərini müzakirə edəcəklər.

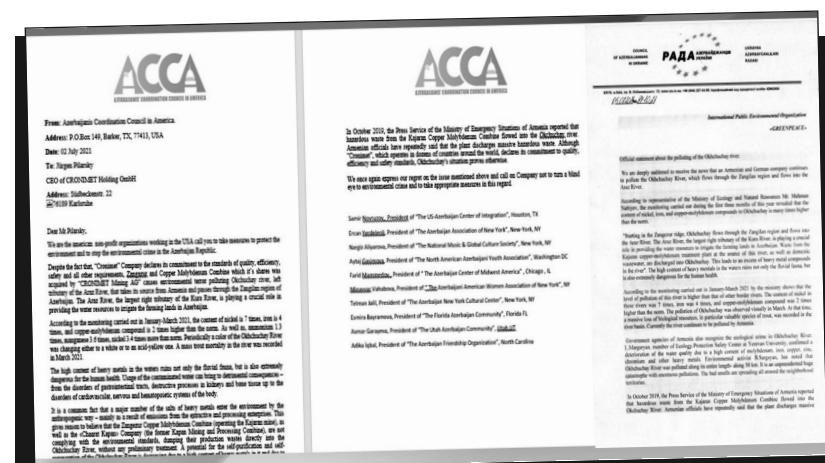
ABŞ və Ukraynadakı azərbaycanlılar Oxçuçayla bağlı "Greenpeace" təşkilatına müraciət ediblər

Oxçuçaya qarşı törədilən ekoloji terrora etiraz əlaməti olaraq Amerika Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurası (ACCA) və Ukrayna Azərbaycanlıları Radası (UAR) nüfuzlu "Greenpeace" Beynəlxalq təşkilatına müraciət edib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsində "Şərqi" bildirilib ki, bəyanatlarda Azərbaycanın işğaldən azad olunmuş Zəngilan rayonu ərazisindən keçən və Araz çayına tökülen Oxçuçayın Ermənistan və Almaniya şirkətləri tərəfindən zəhərli tullantılarla çırkləndirildiyinə diqqət cəlb edilib. Bu səbəbdən ekosistemə və bioressurslara ciddi ziyan vurulduğu, Oxçuçayın töküldüyü Araz çayının Azərbaycanda əkin sahələrinin suvarılması üçün su ehtiyatlarında həllledici rol oynadığı və Ermənistanın dövlət agentliklərinin də sözügedən ekoloji cinayəti etiraf etdikləri nəzəre çatdırılıb.

Qeyd edilib ki, bütün bunlar həm de insan sağlamlığına böyük təhlükə yaradır, amma Ermənistan 1992-ci ilde imzalanmış Helsinki konvensiyasına qoşulmur və öhdəliklərindən yayır.

ACCA və UAR ətraf mühitin qorunmasına böyük rol oynayan

"Greepeace" təşkilatını baş verənlərə göz yummamağa, Oxçuçaydakı dəhşətli fəlakətin qarşısının alınması məqsədilə dərhal hərəkətə keçməyə çağırış edib.

Bəyanatları Azərbaycan-Amerika İnteqrasiya Mərkəzinin rəhbəri Samir Novruzov, Azərbaycan-Nyu York Assosiasiyanın rəhbəri Ercan Yerdelənli, Amerika Orta Qərb ştatları üzrə Azərbaycan Mərkəzinin rəhbəri Fərid Məmmədov, Amerika-Azərbaycan Qadınlar Assosiasiyanın rəhbəri Münenvər Vahabova, Nyu York Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri

Telman Cəlil, Yuta-Azərbaycan İcması nümayəndəsi Əsmər Qarayeva, Florida-Azərbaycan Cəmiyyətinin rəhbəri Esmira Bayramova, Azərbaycan Dostluq Təşkilatının rəhbəri Adika İqbal, Minnesota-Azərbaycan Assosiasiyanın rəhbəri Günel Rallis, Milli Müsiki və Qlobal Mədəniyyət Cəmiyyətinin rəhbəri Nərgiz Əliyarlı, Şimali Amerika Gençlər təşkilatının rəhbəri Aytac Qasimova və UAR baş katibi Cəlal Hüseynov imzalayıblar.

Ismayıllı

BMT missiyasının razılığı mühüm hadisədir

İnsanların işgaldan azad olunmuş ərazilərə köçürülməsi zamanı beynəlxalq dəstəyə ehtiyac var

Azərbaycan tərəfi ve BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı arasında aparılmış müzakirələr nəticə verib. Bu barədə Xarici İşler Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Leyla Abdullayeva deyib. XİN rəsmisi bəyan edib ki, Azərbaycan beynəlxalq hüquq prinsipləri əsasında BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının missiyasını qəbul etməyə hazırlıdır:

"Azərbaycan dövlət suverenliyi principini rəhbər tutaraq beynəlxalq missiya-ları öz ərazisində qəbul etməyə hazırlıdır. Bu xüsusda, missianın azad olunmuş ərazilərimizde həyata keçirilməsi ilə bağlı təşkilatdan konkret məlumatın təqdim edilməsini gözləyirik". Xatırladaq ki, iyunun 28-də Moskvada Rusyanın Xarici işlər naziri Sergey Lavrov və BMT-nin

Qaçqınlar üzrə Ali Komissarı Filippo Grandi arasında görüş keçirilib. Görüşdə Qarabağ və ətraf rayonlara qaçqın və məcburi köçkünlerin qayıtması məsəlesi müzakirə olunub. 10 noyabr tarixli bəyanata müvafiq olaraq qaçqınların və məcburi köçkünlerin Xankendi və ətraf rayonlara qayıtması məsələsinə baxılıb.

Humanitar Tədqiqatlar İctimai Birliyinin sədri, hüquq müdafiəçisi Əvəz Həsənov bildirib ki, BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının işgaldən azad olunmuş ərazilərdə missiya hə-

yata keçirməyə razılıq verməsi çox mühüm addımdır: "Çünki Azərbaycanın bərpa və yenidənqurma prosesindən sonra insanların həmin əraziləre köçürülməsi zamanı beynəlxalq dəstəyə ehtiyac var. Gəncələr bilmez, 1996-ci ildə "CiSCONF" adlı bir proses var idi. O zaman çox çalışırdı ki, beynəlxalq təşkilatlar neftdən gələn gelirləri əldə bayraq tutaraq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünler ilə işi tekce hökumətin üzərinə qoymasınlar. Hətta bu program çərçivəsində 2000-ci ildə Praqada təşkil edilən konfransda dövlətin 3 nefər yüksək vəzifəli şəxslərinin də sefərini təşkil etmişdir. Məqsədimiz o idi ki, Azərbaycandakı vəziyyəti çatdırıslılar. Lakin 2000-ci ildə Bakıda "Humanitar yardımından İnkışafə doğru" adlı bir konfrans oldu. Ondan sonra çoxlu sayıda fəvqələdə hallar üçün nəzərdə tutulan la-yihələr dayandırıldı".

Ismayıllı Qocayev

Müdafia Nazirliyi açıqladı

160 min medaldan
13,3 mini təqdim olunub

2020-ci ilin dekabr ayında və 2021-ci ilin iyun ayında elan olunmuş sərəncamlarla verilmiş medallar artıq hazırlanır və onların aidiyəti üzrə təqdim olunması prosesinə başlanılib.

Bu barədə "Şərq"ə Müdafia Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, bu günədək Azərbaycan Ordusu üzrə 160 000 medaldan yalnız 13 300 medal ai diyyəti üzrə təqdim olunub.

"Təltif olunanların sayının çox olması səbəbindən medalların hazırlanma prosesi müəyyən vaxt aparacaq", - məlumatda vurgulanıb.

Azərbaycanda iki qanun qüvvədən düşəcək

Azərbaycanda "Media haqqında" yeni qanun layihəsi qəbul edildikdən sonra iki qanun qüvvədən düşəcək.

"Report"un əldə etdiyi məlumatə görə, bunlar - hazırda qüvvədə olan "Televiziya və radio yayımı haqqında" və "Kütüvə informasiya vasitələri haqqında" qanunlardır.

Məlumatı Medianın İnkışafı Agentliyindən (MEDİA) "Report" a təsdiqləyiblər.

Moskva təlaş içindədir

ABŞ, Polşa, Litva və Ukrayna hərbçiləri təlimlərə hazırlaşır

ABŞ, Polşa, Litva və Ukrayna hərbçilərinin iştirakı ilə iyunun 17-dən 30-dək "Üç Arzu-2021" adlı təlim keçiriləcək.

Bu barədə Ukrayna Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahı məlumat yayıb. Təlimlər 1 200 hərbçi, 200-dən artıq hərbi texnikanın iştirakı ilə Lvov vilayətinin Yavorov poliqonunda baş tutacaq.

Millet vəkili Elman Məmmədov bu təlimlər barədə "Şərq"ə danışıb: "Adətən belə hazırlıqlar döyüş qabiliyyətini artırmaq məqsədi daşıyır. İştirakçılar telimin kiməsə qarşı olmadığını deyirlər. Qarşı təref isə - bu, indiki halda Rusiyadır - təlimləri öz təhlükəsizliyinə təhdid kimi qiymətləndirir.

Hərçənd indiyədək kimsə Rusiyaya hücum etməyib, əksinə, özü separatçılıqla məşğuldur".

E.Məmmədovun fikrincə, rəsmi
Moskva təlaşlıdır: "Kremli narahatdır və adekvat tədbirlər görür. Çünkü yaxşı bilir ki, özünün başqa ölkələrə etdiyi indi başına gələ bilər. Necə deyərlər, nə tökərsən aşına, o da çıxar qaşığına".

Kənan

İran sərhədlərin qorunmasında bilerəkdən fəallıq göstərmir

"Bu yanaşma kriminal qrupların xeyrinə işləyir"

İyul ayının 5-də Cəlilabad rayonunun Şərxanlı kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti ərazisində 5 nefər naməlum şəxs İrandan Azərbaycana keçməye cəhd edib. Lakin sərhəd pozucuları sərhəd naryadı tərəfindən aşkar olunub. Müşahidə nəticəsində cinayetkarların silah və gece görmə cihazları ilə təchiz olunduğu, üzərində narkotik vasitə olması müəyyən edilib.

Sərhəd zastavası "Silaha" komandası üzrə qaldırılıb və xidməti ərazi qapadılıb. "Dayan" əmrinin verilməsinə və havaya xəbərdarlıq atəsi açılmasına baxmayaraq, sərhəd pozucuları əmrə tabe olmayıaraq silahlı müqavimət göstərib və avtomat silahdan atəş açaraq sərhədçilərin həyatına qəsd ediblər. Sərhəd pozucularından biri zərərsizləşdirilib, digərləri isə gecənin qarənlığından istifadə edərək İran tərefə qayıclar. Əraziyə baxış zamanı sərhəd

pozucularının qanunsuz yolla ölkə ərazisəne keçirdikləri çəntada çekisi 6 min 895 qram narkotik vasitəyə bənzər maddələr aşkarlanıb. Bu barədə İran tərefə dərhal məlumatlandırlıb. Hadisə yerində Azərbaycan və İran sərhəd nümayəndələrinin görüşü keçirilib. Demək olar ki, ay ərzində bir neçə dəfə bu cür halların şahidi oluruq. Hətta bir çox hallarda ölümle, yaxud yaranma ilə nəticələnən insidentlər baş verir. Sərhəd pozanların çoxu silahlı olur və sərhədçilərimizə atəş açırlar. Sanki İran tərefində sərhəd nəzarətsiz buraxılıb. Ən əsası da odur ki, rəsmi Bakının müraciətlərinə məhəl qoyulmur.

Vəhdi Partiyasının sədr müvəvvi Vəsif Əfəndiyev "Şərq"ə açıqlamasında bəyan edib ki, Azərbaycan ordusunun Qarabağda əldə etdiyi uğur bölgədə bir çox məsələlərə aydınlıq gətirdi. Partiya təmsilcisinin sözlərinə görə, torpaqlarımızın işgalda qaldığı müddətdə İranla sə-

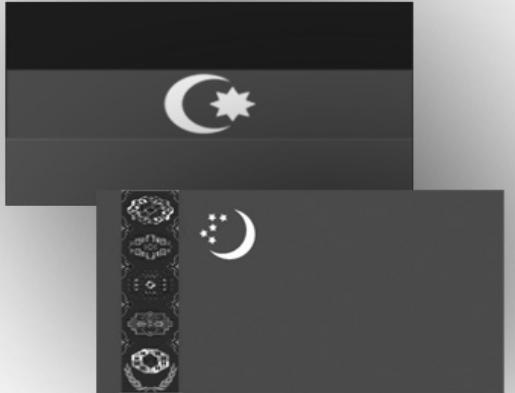
hədərimizdə ciddi boşluq yaranmışdı: "İşğal altında olan ərazilərimizə nəzarət etmək imkanından məhrum olduğumuz üçün ərazi qacaqmalçılıq, narkotik dövriyyəsi üçün bir növ tranzit yolu kimi istifadə edilirdi. Hətta faktlar var ki, İran vətəndaşları Zəngilanda, Cəbrayıl və Füzülidə işğalçılarından Azərbaycan torpaqlarını icarəyə götürərək narkotika istehsalı ilə məşğul olurdular. Nəinki işğal dövründə, hətta 44 günlük müharibə şəraitində belə İran tərefindən sərhədlərimizin pozulması halları davam edirdi.

Düşmən tərefə hərbi və iqtisadi yardımalar dayandırılmırı. Artıq ərazilərimizi işğaldan azad etmiş və sərhədlərimizə tam nəzaret etmək iqtidarındıraq. Lakin İran tərefi sərhədlərin qorunmasında bilerəkdən fəallıq etmir. Azərbaycan tərefə narkotika keçirənlərə, qacaqmalçılara göz yumur. Bu yanaşma kriminal qrupların xeyrinə işləyir. Belə çıxır ki, İran kriminal qrupların sərhədlərimizi manəsiz keçməsinə bilerəkdən şərait yaradır. Əger belə deyilse, o zaman Azərbaycanla mütəmadi sərhəd pozulmaları faktları Ermənistanla sərhəd bölgələrde niyə baş vermir?".

V.Əfəndiyevin qənaətincə, İranın provakasiyaları həm də siyasi xarakter daşıyır: "İran Azərbaycanın çoxvəktorlu siyasetindən və xüsusilə Türkiyənin yanımızda dayanmasından çox narahatdır. Ona görə də varlığını sübut etmək və ikili əlaqələrə engel ola biləcəyini diqqətə çatdırmaq üçün sərhədlərimizdə gərginliyi saxlamağa çalışır".

Ismayıllı Qocayev

Dost ölkələr təhlükəsizlik məsələlərində biri-birinin yanında olacaq

Türkmenistanın Xarici işler naziri Rəşid Meredov azərbaycanlı həmkarı Ceyhun Bayramovla ən yüksək siyasi səviyyədə eldə edilmiş razılıqların icrasını müzakirə edib. Diplomatlar Azərbaycan, Türkmenistan və Türkiye prezidentlərinin bu il keçirilməsi planlaşdırılan üçtərəfli görüşünün əhəmiyyətini vurğulayıblar.

R.Meredov və Türkiyənin XİN rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu arasında baş tutmuş telefon danışığının zamanı da Azərbaycan, Türkmenistan və Türkiye dövlət başçılarının görüşünün vacibliyi qeyd olunub. Bundan başqa, nazirlər Türkiyə prez-

dentinin Türkmenistana səfərinin hazırlıq məsələlərinə də diqqət ayıırlar. Qeyd edək ki, Azərbaycan, Türkmenistan və Türkiye prezidentlərinin görüşü zamanı bir sıra razılışmaların imzalanacağı gözlənilir.

Görüşün əhəmiyyətini "Şərq"ə şərh edən politoloq İlqar Vəlizadə bildirib ki, sözügedən üçtərəfli görüş formatı hələ 2008-2009-cu illərdən formalılaşır: "Bir neçə dəfə XİN başçıları bu format çərçivəsində görüşüb. Vaxtılı prezidentlərin də görüşü baş tutub. Çok vacib fakt budur ki, hər üç ölkə türkəlli ölkələrin oğuz qrupuna aiddir. Bu bizi daha six birleşdirən amildir və humanitar münasibətlərin inkişafına təkan verir. İndiki geosiyasi reallığıları nəzərə alsaq, üçtərəfli münasibətlərin digər əsasını iqtisadi əlaqələr təşkil edir. Birge layihələrin həyata keçirilməsi davamlı müzakirə

olunur. Xüsusilə de Türkmenistan qazı Azərbaycan vasitəsilə Türkiyəyə, oradan da Avropa bazarlarına çatdırılır. Cox güman ki, bu məqam müzakirə olunacaq və konkret qərarlar qəbul ediləcək. İlin əvvəlində "Dostluq yatağı" ilə bağlı qərar imzalanmışdı və bu yataq demək olar ki, Azərbaycanla Türkmenistanın birgə işi idi. Üçtərəfli münasibətlər imkan verir ki, bu layihə həyata keçirilsin".

Politoloquq fikrincə, görüş zamanı siyasi dialogların da aparılacağı gözlənilir: "Bele danışqlarda ortaq maraqlar var. Həmin maraqların böyük hissəsi təhlükəsizliklə bağlıdır. Əlbette, hər üç ölkə müəyyən problemlərlə üzləşib. Türkiyəde PKK ölkə üçün müəyyən təhlükələr töredir. Bizde Qarabağ müharibəsinin bitməsinə baxmayaraq, müəyyən təhdidlər qalib. Türkmenistan üçün isə Əfqanıstanda gedən proseslər müəyyən təhlükə yaradıb. Hər üç ölkə başçısının görüşü zamanı bele mövzuları müzakirə etməsi istisna deyil".

Yeganə Bayramova

Aİ Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlıdır

Post-mühəribə dövrü bölgədə yeni reallıq yaratdı

Avropa İttifaqının (Aİ) qonşuluq və genişlənmə üzrə komissarı Oliver Varhey 6-9 iyul tarixlərində Cənubi Qafqaz ölkələrinə səfər edəcək.

Bu barədə "Eureporter" nəşri məlumat yayıb. O.Varhey Azərbaycanda Xarici işler naziri Ceyhun Bayramov, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev, İqtisadiyyat naziri Mikel Cabbarov, Energetika naziri Pərviz Şahbazov və digər rəsmi şəxslər danişıqlar aparacaq. Avropa Komissarı bölgə üçün iqtisadi və investisiya planı təşəbbüsleri barədə danişacaq. O, bölgədəki üç ölkənin hər biri ilə ikitərəfli münasibətlərdəki əsas məqamları diqqətə çatdıracaq.

Politoloq Tofiq Abbasov Aİ rəsmisinin bölgəyə səfərini "Şərq"ə şərh edib: "Post-mühəribə dövrü bölgədə yeni reallıq yaratdı. Bu, kimsəyə sərr deyil. Beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Aİ yaxşı bilir ki, gələcək əməkdaşlıq üçün regiondakı sülh və sabitlik əsas şərtidir. Səfər də mehz bu məqsədiidir. Eyni zamanda Aİ üçün ən maraqlı dövlətin Azərbaycan olduğunu şübhəsizdir. Bu qurum ölkəmizlə əməkdaşlıqda maraqlıdır".

Kənan

Moskva ənənəvi siyasetindən əl çəkən deyil

Rus hərbi kontingenti Ermənistandan çıxarılmayacaq

Rusiyadakı erməni-yolu "Regnum" informasiya agentliyinin baş redaktoru, politoloq Modest Kolerov maraqlı açıqlama ilə çıkış edib. O deyib ki, Ermənistanda Rusiya hərbi bazalarına artıq heç bir ehtiyac qalmayıb.

"Paşinyan hakimiyətdə qaldı. Paşinyan ümidi edir ki, kimsə Rusiyani əvəzləyəcək və onun təhlükəsizliyinin və digər utopik fikirlərinin qaranti olacaq. Bu səbəbdən Gümrüdəki və Erebundəki (İrəvan yaxınlığı - red.) Rusiya bazalarının çıxarılması yaxın gelecekde reallaşa bilər", - deyə ekspert qeyd edib.

"Atlas" Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Şərq"ə açıqlamasında Modest Kolerovun fikrine münasibət bildirib: "Düzdür, Rusyanın Ermənistana marağı azalıb. Biz bunu mühəribə dövründə de gördük. Şimal qonşumuz İrəvana gözlənilən dəstəyi vermedi. Lakin bu, o demək deyil ki, Moskva öz forpostundan əl çəkəcək. Rusiya təkcə Ermənistanda deyil, başqa ölkələrdə de eyni siyaseti tətbiq edir, hərbi bazalar saxlayır. Şimal qonşumuzun sözügedən qərar qəbul etməsi zəiflik olar".

E.Şahinoğlunun sözlərinə görə, Moskva tarix boyu davam edən diplomatiyasından imtiyaz etməyəcək: "Əksinə, Ermənistanın Rusiyadan hərbi bazaların sayının artırılması xahiş edir. Doğrudur, düşmən ölkədə indiki məqamda rus hərbi kontingentinin olması məntiqli deyil. Çünkü Kreml, guya, sülh və sabitlikdə maraqlıdır, Azərbaycanla Türkiyəni özünə dost bilir. Fəqət, Moskvanın ənənəvi siyaseti hər kəse məlumdur. Bu siyaset hərbi mexanizmlərə əsaslanır".

Kənan

Erməniliyin mahiyyəti dəyişən deyil

Oxçuçayın zəhərlənməsində də eyni vəhşiliyin, vandalizmin şahidi oluruq

Bu ilin üç ayı ərzində aparılan monitoringlər görə, Zəngilan rayonundaki Oxçuçayda nikel, demir və mis-molibdenin normadan dəfələrlə artıq olması aşkarlanıb. Bu da həmin çayda ağır metallərin normadan artıq olmasına səbəb olur. Oxçuçayın vizual olaraq da çox çırklənməsi qeyde alınır. Çay hövzəsində bioresusların, xüsusilə qiyəmli növ olan farel balıqlarının kütləvi məhv aşkarlanıb. Hazırda da çayın çırklənməsi davam edir.

Oxçuçayın çırkləndirilməsi, çay hövzəsinin flora və faunasının məhv edilməsi Azərbaycanda geniş rezonans və ictimai narazılıq doğurub. Təbii ki, möv-cud durum ermenilərin növbəti ekoloji terrorundan xəbər verir. Soros şəbəkəsinin Azərbaycanda özəl maraqları, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsi və xarici tərəfdəşlərinin sayının artması, beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsi, Azərbaycanın öz tərəfdəşləri ilə uğurlu enerji layihələrini reallaşdırması - bütün bunlar ekologiyamıza vurulan ziyanların əsas səbəbələndəndir.

Mövzu barədə fikirlərini "Şərq"ə böülüşən millət vəkili Məlahət İbrahim-qızı bildirib ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzkarlığı yalnız ərazi iddiaları ilə bitməyib: "Uzun illər ərzində işğal altında olan torpaqlarımızda bir çox təbii resurs məhv olunub. Təbii, ətraf mühitə, ekologiyaya vurulan ziyan yalnız bir ölkəyə aid deyil, bütövlükde qlobal məsələlərdən biridir. Çünkü ətraf mühitin qorunması qlobal dəyərdir. Ermənistanın 30 illik işğalçılıq siyasetindən sonra Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə torpaqlarımız azad edildi. Bütün dünya

gördü ki, Ermənistanın təcavüzkarlığı yalnız Azərbaycan xalqına deyil, ekologiyaya qarşı olan təcavüzkarlıqdır. Mühərbi-nin sonuna yaxın bəzi kəndlerimizdə Livandan, Suriyadan getirilmiş ermənilər yerləşdirilmişdir. Həmin ermənilər gör-dü ki, Azərbaycan Ordusu ərazi bütövlüyüne berpa edir. Onlar torpaqlarımızı tərk edərək şahid olduq ki, nəinki ev-eşikləri, hətta təbii məhv etdi, ağacları kəsdi, meşələri qırıldı. Dünənda bundan dəhşətli vəhşilik və vandalizm yoxdur. Neçə illər ərzində Sersəng su anbarına en zəherli tullantıları atırdılar. Oxçuçayda da eyni vəhşiliyin şahidi olur. Azərbaycan xalqı və bütün dünya Vətən mühəribəsi dövründə ermənilərin faşizm mahiyyətini gördü. Ona görə de bununla bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciət etməliyik. Lakin bele təşkilatların da əksəriyyəti ermənipərəst mövqə sərgileyirlər".

Xanım parlamentarı vurğulayıb ki, Oxçuçayda erməni vandallarının törətdikləri ekoloji terror, flora-fauna qarşı etdikləri təcavüzkarlıq onların mahiyyətini ortaya qoyur: "Təessüf ki, beynəlxalq təşkilatlar da bu duruma reaksiya vermirlər. Amma heç bir şübhə yoxdur ki, Qarabağ dünənin en gözəl diyarına çevriləcək. Bunu Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə vurğulayıb. 44 günlük mühəribədə "dəmir yumruğumuz" ermənilərin başına elə deydi ki, separatçı ölkəni sefalet bürüdü. Buna baxmayaraq, yəne də əllərindən gelən edib ürek bulandırıllar. Onlar həmin torpaqların bize məxsus olduğunu gözəl anlırlar. Baş verənlərlə bağlı beynəlxalq təşkilatların susqunluğunu qınamırıq! Bütün dönyanın bəhrələndiyi ekoloji sistemə vurulan ziyanlar sərt şəkildə ifşa olunmalıdır".

Kənan

Son zamanlar müzakirə edilən mövzulardan biri də Oxçuçayın ekoloji terrora məruz qalmasıdır. Belə ki, çay başlanğıcını Zəngəzur silsiləsinin Qapıcıq dağından götürmək Ermənistanın Qafan və Azərbaycanın Zəngilan ərazisindən keçir. Çay Ermənistan ərazisində Qafan və Qacaran dağ-mədən sənayesinin tullantıları ilə hədsiz dərəcədə çirkəndirilir. Oxçuçay əslində sənaye tullantılarını Ermənistanın bu bölgəsində uzaqlaşdırır kollektor rolunu oynayır. Çayın suyu yararsız olduğu üçün burada heç bir canlı yaşamır.

Xatırladaq ki, çay Arazın sol qoludur. Ermənistanın Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi ekoloji terrorda xarici şirkətlərin, xüsusilə Qərb kompaniyalarının iştirakına dair çoxsaylı faktlar mövcuddur. Ermənistanın dağ-mədən şirkətlərinin fəaliyyəti Oxçuçayda felaketli vəziyyət yaradıb və müyyən olunub ki, bu prosesde Almanının "CRONIMET" Holding GmbH şirkəti yaxından iştirak edib. Azərbaycan mediasının Almanya səfirliyinə müraciətinə səfirin cavabı məsələni ört-basdır etmek və diqqəti şirkətin üzərindən yayındırmış məqsədi daşıyıb. Bu ölkənin Yاشıllar Partiyası isə ümumiyyətə müraciətə saymazına cavab verərək Azərbaycana ayırmış üçün vaxtlarının olmadığını bildirib. Halbuki, Almanya mediası müxtəlif illərdə Azərbaycana qarşı Soros şəbəkəsi tərəfindən təşkil edilən qarayaxma kampaniyalarında fəal iştirak edib. Almaniyadan təşkil olunan kampaniyaların davamlı xarakter daşması bu prosesde Almanya hökumətinin bilavasitə iştirak etdiyini göstərir. Ermənistanın Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi ekoloji terrorda Almaniya şirkətinin iştirak faktı təsdiqini tapdıqdan sonra Almaniya hökuməti problemdən diqqəti yayındırmış üçün ölkəmizə qarşı çirkin kampanya teşkil edib. Heç şübhəsiz, bu həm de seçkiliər ərefəsində Almaniya hökumətinin ciddi ittihamlardan yaxa qurtarmaq cəhdidir. Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev deyib ki, Ermənistanın Oxçuçayı çirkəndirməsi ilə bağlı ekoloji məsələlərlə məşğul olan adiyyəti beynəlxalq qurumlara etiraz bildirilib. Nazirin sözlərinə

vodu və Qafan filiz emalı zavodu insan sağlığı üçün son dərəcə təhlükəlidir. Çirkənləmiş suyun istifadəsi zərərlə nəticələrə - mədəbağırsaq traktının pozğunluqlarına, böyrəklərde və sümük toxumasında dağdıcı proseslər, ürek-damar, sinir sistemlərinin pozulması problemlərinə yol açı bilir". E.Qaradağlı vurğulayıb ki, ekoloqlar işğaldan azad edilən Zəngilan rayonu ərazisindən yerli çaylarda monitorinqlər aparıb: "Oxçuçaydan bu ilin yanvar-iyun aylarında götürülən su nümunələrində yüksək miqdarda ağır metal, xüsusən

bildirib ki, Ermənistan ərazisində kəskin çirkənlənməyə məruz qalan çaylardan biri də Oxçuçaydır: "Çayın mənbəyində yerleşən Qacaran mis-molibden, Qafan mis saflaşdırma kombinatının toksik tullantıları, eyni zamanda həmin şəhərlərin məşət-çirkəb tullantılarının təmizlənmədən birbaşa Oxçuçaya axıdlıması çayda ağır metalların normadan dəfələrlə artıq qeydə alınmasına səbəb olur. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən aparılan monitorinqlər göstərir ki, Oxçuçayın çirkənləməsi digər transsərhəd çaylara nisbətən daha yüksəkdir.

Ermənistanda fəaliyyət göstərən və Azərbaycana ziyan vuranlardan biri də Almanının "Cronimet" şirkətidir. Bu şirkətin sahibi Almaniya vətəndaşı Hunter Pilarskidir. O, Zəngəzur mis-molibden kombinatının və Yerevan təmiz dəmir zavodunun sahmlərinin bir hissəsinin sahibidir. Şirkət 10 ildən çoxdur Ermənistan bazarında fəaliyyət göstərir və Azərbaycan ekologiyasına qarşı terrorda iştirak edir. Onlar 1996-ci ildən Ermənistanda dağ-mədən sektorunda fəaliyyət göstərirler. 2004-cü ilde Zəngəzur kombinatı özələşəndə "Cronimet" müəssisəsinin sahmlərinin 60 faizine yiylənilib. Şirkət Afrika və Asiyadan onlarla ölkəsində de fəaliyyət göstərir. Hunter adı Ermənistanda tərəfindən satın alınan erməni lobbişləri siyahısında var. Bu barədə "The USA Tribune" jurnalında yazı dərc edilib. "Cronimet" in adı Ermənistandan rəhbərləri ilə müxtəlif qalmaqallarda hallanır. Şirkətin gizli sahiblərindən biri də Ermənistandan keçmiş prezidenti Serj Sarkisyanın kürəkəni, ölkəsinin Vatikandakı keçmiş səfiri Mikael Minasyandır. Sarkisyan Hunterin yardımı ilə Qarabağı talan edərək milyardlara sahib olub. Başqa sözlə, Almanının bu şirkəti Serj Sarkisyanın qanunsuz varlanmasına dəstək olub, onun törediyi cinayet eməllərində iştirak edib. 2018-ci ilin noyabrında Pilarski Ermənistandan Baş naziri Nikol Paşinyanla görüşüb. Hökumət başçısı ona və şirkətinə fəaliyyətində uğurlar arzulayıb. Deməli, o, Azərbaycan torpaqlarının çirkənləməsində Paşinyanla da əməkdaşlıq edib".

Ismayıllı

Ermənilərin ekoloji terroru səngiməyib

"Azərbaycana ziyan vuranlardan biri də Almanının "Cronimet" şirkətidir"

görə, nümayəndələr bölgəye dəvet edilib: "Gəlib baxınlar, hər şeyi gözlər ile görsünlər. Bunu da ona görə etmişik ki, məsələnin ciddiliyini anlınlar ve reaksiya versinlər. Lakin hələ də heç bir reaksiya yoxdur". Nazir ümidi vardır ki, Azərbaycanın qətiyyətli tələbləri sonda nəticə verəcək: "Əsas telebimiz odur ki, orada olan çirkəndirmə dayandırılsın. Həmçinin orada illik müvafiq normal su ehtiyatlarımızın istifadəsinə imkan verilsin. Yeni əsas məqsədimiz budur".

Nazirliyin beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdürü Emin Qarabağlı bildirib ki, Azərbaycanın yerüstü su ehtiyatlarının texminən 70 faizi qonşu ölkələrdə formalışib, transsərhəd su axınları hesabınadır. Onun sözlərinə görə, transsərhəd çay olan Oxçuçay Ermənistanda tərəfindən daim kəskin çirkənləmə məruz qalır. Nazirlik rəsmisi bildirib ki, Qafan və Qacaran dağ-mədən sənayesinin tullantıları ilə hədsiz dərəcədə çirkəndirilən Oxçuçay, sanki sənaye tullantılarının kollektoru rolunu oynayır: "Bu sular təmizlənmədən birbaşa çaya axıldıq və çirkənləmə səviyyəsi də-

fərlərə normadan artıq olduğu üçün onun su ehtiyatlarının ölkə ərazisində istifadəsi yararsız hesab edilir. Oxçuçayın Cənubi Qafqazın ikinci böyük çayı olan Araz çayına töküldüyü nəzəre alsaq, onun çirkənləməsi Araz çayının su ehtiyatlarının keyfiyyətində də birbaşa təsir göstərir. Araz çayı Kür çayının en böyük sağ qolu olmaqla Ermənistanda digər transsərhəd çaydır və Azərbaycanın ekin sahələrinin suvarılmasında həlledici rol oynayır. Lakin çaydakı suyun keyfiyyətinin ciddi dəyişikliyi səbəbindən onun məişət və kend təsərrüfatı ehtiyacları üçün istifadəsi son dərəcə mənfi təsirlərə yol açı bilər. Heç kəsə sərr deyil ki, çay suyunun ağır metal və duzlarla çirkənləmə məruz qalması, mədən və emal müəssisələrinin fəaliyyəti nəticəsində formalanın və birbaşa çay hövzəsinə axıdlan tullantı suları hesabına baş verir. Ermənistandan ən böyük mədən müəssisələrinin birinin Sünik vilayətində, Oxçuçay çayının mənbəyində yerləşməsi onun bu mənbələr heşabına baş verir. Ermənistanda Qacaran mis-molibden za-

mis, molibden, manqan, dəmir, sink və xrom aşkar edilib. Çaylara böyük bir hissəsinin Azərbaycan ərazisine axıldığı Ermənistanda hełə də Transsərhəd Su hövzələrində dair Helsinki Konvensiyasına qoşulmayıb.

Millət vəkili Vüqar İskəndərov da bildirib ki, ermənilərin Azərbaycana qarşı bütün sahələrdə terror hərəkətləri var: "Onlar Azərbaycana qarşı tekce mühərbi və insan öldürməkle deyil, eyni zamanda ekoloji terrorla da öz qara missiyalarını yeriñe yetirirlər. Ermənilər ərazilərimizi işğal etdikdən sonra orada olan bütün yeraltı və yerüstü sərvətlərimizi sümürməkle məşğul idilər. Oxçuçaydan Araz çayı vasitəsilə zəhərli maddələr həm Azərbaycanın, həm də İranın əraisinə töküllür. Azərbaycan tərəfi bu barədə İran tərəfini de xəbərdarlıq edib və bu barədə onlar tərəfindən de tedbirler həyata keçirilməlidir. Göründüyü kimi erməni terroru fasileşiz şəkildə davam edir. Su ilə gələn bu zəher həm insanlar, həm də torpaq və heyvanlar üçün çox təhlükəlidir".

Politoloq Sədrəddin Soltan

İlan vuranlar panikaya, qorxuya düşməməlidir

"Bu hal ürək döyünmələrini tezləşdirir və zəhərin bədənə tez yayılmasına səbəb olur"

Professor qeyd edib ki, ilanların bəziləri sancma zamanı tam öldürüçü dozada zəher ifraz etmir: "Azərbaycanda iki zəhərli ilan növü var. Biri gürzə, digəri isə çöl efişi adlanan efi iləndir. Adətən bunların sancması müşahidə oluna bilər. Digər zəhərli heyvanlara Abşeron yarımadasında və Azərbaycanda təsadüf edilmiş. İlən zəhərlərinə qarşı vaksin, andidot var

ki, bu, ilan zəhərinən hazırlanır. Həmin andidotlar regional olaraq paylanıb. Hər 3-4 rayonun mərkəzine verilib. İlən sancması zamanı həmin mərkəzlərə müraciət etmeli və andidot vurulmalıdır.

Andidot nə qədər tez vurulsa, xəstənin həyatı o qədər tez xilas oluna bilər. Təessüflər olsun ki, ilan sancması zamanı insanlar çashılar, qorxuya, panikaya düşürülər. Bu zaman qorxmaq, panikaya düşmek ürək döyünmələrini tezləşdirir və zəherin bədənə tez yayılmasına sebəb olur. Buna diqqət etmək lazımdır".

Professor qeyd edib ki, ilan vuran yerin etrafını mütləq rezin bağ vasitəsi ilə sıxmaq lazımdır ki, qar bütün bədənə yayılma biləsin: "Daha sonra isə yaxınlaşdırıcı tibb məntəqəsinə xəber vermək lazımdır ki, xəstə oraya çatana qədər padzəhr hazırlanınsın. Amma təessüflər olsun ki, bu cür padzəhrler esasən mərkəzi xəstəxanalarda saxlanılır və xəstəni oraya çatdırmaq üçün kifayət qədər vaxta ehtiyac olur. Bu da xəstənin həyatını ciddi şəkildə riskə atır".

Yeganə Bayramova

İlan sancması yay aylarında, xüsusilə havaların qızmar keçidi dövrədə müşahidə edilir. Bu dövrə ilanlar, xüsusilə də gürzələrin fəaliyət dövrü başlayır.

Yayda aktiv olan zəhərli ilanların, əqrəblərin, hörümçəklərin və həşəratların dişləməsindən çoxlu insan əziyyət çəkir. Təessüf ki, hər il ilan sancmasından xeyli sayıda insan həyatını bele itirir.

Dünən Qazaxda gənc oğlanı ilan sancıb. 2002-ci il təvəllüdü Lerik rayonu sakını Tağıyev Ələddin İdris oğlu ilan sancması diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilib. Dərhal ona ilan zəhəri əleyhinə zərdab vurulub, vəziyyətinin orta ağır olduğu bildirilir. Zərərçəkənin paytaxta aparılması nəzərdə tutulub.

Tibb elmləri doktoru, professor-həkim Adil Qeyballa ilan sancması zamanı ilkin tibbi yardımçıların nədən ibarət olduğunu dair fikirlərini "Şərq"lə bələşüb.

Paşinyan ölkəsində avtoritar rejim yaradır

Baş nazir ordudan sonra diplomatik korpusa qarşı geniş hücumu keçib

Ermenistan Xarici İşler Nazirliyində gərgin vəziyyət hökm sürür. "Hraparak" neşri Ermenistan XİN-də azad düşünən diplomatların əzaqalşdırılması prosesinin davam etdirildiyini yazıır. Neşr bildirir ki, bu qəbildən olan diplomatların "Facebook" hesabı hökumət tərəfindən diqqətələrənən əraşdırılır. Əger partiya əleyhinə yazılın postda şərh və ya layk görülse, diplomatlar yalnız xaricdə işləmək hüququndan deyil, karyera perspektivindən də məhrum olurlar.

Neşrin iddiasına görə, XİN öz eməkdaşlarına sərə etməyi və yeni nazirin təyinatını gözləməyi məsləhət görürər. "Hraparak" nazirlik daxilində qalmaqlın olacağını da yazıb. Vurğulanıb ki, iyulun birincə qədər xaricdə yeni iş yerlərinə getməli olan onurlarla erməni diplomatın bu ölkələrə göndərilməsi təxirə salınıb. Buna səbəb həmin diplomatların Ermenistanın sabiq xarici işler naziri Ara Ayvazyan tərəfindən təyin olunmasıdır. Xatırladaq ki, mayın 27-də xarici işler nazirinin selahiyətlərini icra edən Ara Ayvazyan Nikol Paşinyanın Azərbaycanla təməs xəttində vəziyyətin deskalasiyası baremə planını açıqlayan dan sonra istefə verib. Bundan sonra erməni metbəti XİN-də gözlənilən kütləvi istefalardan yazmağa başlayıb. Daha sonra xarici işler nazirinin dörd müavini də istefə erizəsi yazıb. Hazırda Ermenistan hakimiyyət dairələrində xarici işler naziri və onun müavinləri vəzifəsinə naməzdlərin fəal axtarışı gedir. Seçim baş nazırın müavininin selahiyətlərini icra

edən Məger Qriqoryanın üzərindədir. Qeyd olunur ki, Qriqoryanın naməzədiyi Rusiya tərəfindən qəbul ediləndir. Görünən odur ki, Ermenistan Baş nazirinin selahiyətlərini icra edən Nikol Paşinyan ona qarşı çıxmış nazirliyin kollektivini bağışlaməq niyyətində deyil. Bundan bir müddət önce Ermenistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan bu günlərdə sabiq xarici işler naziri Ara Ayvazyanı əsirlərin qaytarılması prosesini

"Ermenistanda xarici siyaset və ordun sahəsində hərcmərclik uzun müddət davam edəcək. Bir çox ölkələrdə Ermenistan səfirliliklərinin boş qaldığını xeyli vaxt müşahidə edəcəyik"

əngəlləməkdə ittiham edib. O bildirib ki, əsir məsələsini mayın 27-dək həll etmək mümkün olmayıb: "Ayvazyan bizim tərəfdənlərə deyirdi ki, guya, minalannmış ərazilərin xəritəsi mövcud deyil, hansıları ki, artıq o, istəfa verəndən sonra biz qarşı tərəfə verdik. Ayvazyan istəfa verəndən sonra məsələ həll olundu". Qriqoryanın sözlərinə görə, Ayvazyan təkcə yalan dañışmayıb, həm də əsirlərin qaytarılması prosesini əngəlləyib. O hesab edir ki, sabiq nazirin təhlükəsizlik məsələlərini həll etmek istəyi olmayıb və o, yalnız Paşinyanın siyasi komandası üçün problemlər yaratmaq məqsədi güdüb.

Ermənistanda XİN-də baş verənləri "Şərq"ə dəyərləndirən Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin baş məsləhətçisi, si-

yasi şərhçi Turan İsmayılov bildirib ki, erməni cəmiyyətində narahatlıq doğuran amillərdən biri də Nikol Paşinyanın hakimiyyətə gəldikdən sonra vədlərinə əməl etməməsi ilə bağlıdır. Analitik deyib ki, Paşinyan hökumət başçısı olarkən Konstitusiya Məhkəməsini və ölkənin məhkəmə hakimiyyətini linc etmək və siyasi qərarların piyon halına getirilməsi üçün əlindən gələni etdi. Ardınca isə müxalif şəxslərə qarşı çox ciddi total təzyiqlərə başladı. Siyasi məhbəslərin sayı çoxaldı. Bütün bunlardan sonra Paşinyan ona qarşı tənqidçi mövqədə dayanan hər kəsi sıradan çıxarmağa əlavə: "İlk addımlarını herbi komandanlıq və generalitet müstəvisində atdı. Orduğun içinde anti-Paşinyan koalisiyasına daxil olan müxalif fikirlər herbəcili "zərərsizləşdirdi". Daha sonra isə ölkənin diplomatik korpusuna qarşı hücumu keçdi. Əslində sabiq nazir Ara Ayvazyan və onunla birlikdə təyin olunan diplomatlar xaricdə erməni lobbisinin göstərişi ilə Paşinyan tərəfindən təyin olunmuşdular. Ancaq Nikol Paşinyan o qədər avtoritar və diktator düşüncəli adamdır ki, istənilən tənqidə qarşı dərhal dözməzlük nümayiş etdirə bilir. Bu baxımdan Ermənistanda XİN nümayəndələrinin, səfir və konsulların təqibinə start verilib. Hazırda Ermənistanda təkcə hərbi sahədə deyil, diplomati-

ya sahəsində də ciddi kadr çatışlığı var".

T.İsmayılov vurğulayıb ki, ölkənin bərabər məglubiyyət kapitulyasiyاسından sonra bir çox erməni diplomat və siyasetçi Paşinyan komandasında işləmək dən imtiyad edib: "Paşinyan məcbur qaldığı üçün güvenmədiyi adamları konsul təyin etməye başlayıb. Amma o adamların gələcəkde Paşinyana qarşı hansı addımları atacağı ilə bağlı bəri başdan proqnoz vermək mümkün deyil. Düşünürəm ki, Ermənistanda xarici siyaset və ordun sahəsində hərcmərclik uzun müddət davam edəcək. Bir çox ölkələrdə Ermənistanda səfirliliklərinin boş qaldığını xeyli vaxt müşahidə edəcəyik".

İsmayılov Qocayev

Sərhəddə atışma!

"Iran ultimatumla ağıllanmayacaq"

"Çünki işin başında İran hakimiyyətindən asılı olan qüvvələr dayanır"

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirləri davam etdirilir.

İyul ayının 5-də saat 23:45 radələrində Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının "Göytepe" sərhəd dəstəsinin Cəlilabad rayonunun Sərxanlı kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti ərazisində 5 nəfər naməlum şəxsin İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikası istiqamətində dövlət sərhədini pozması sərhəd naryadı tərəfindən aşkar olunub.

Sərhəd pozucularının silah və gecə görmə cihazları ilə silahlanması, onlardan birinin üzərində içerisinde narkotik vasitə olması ehtimal edilən 1 ədəd çanta müşahidə edilib. Sərhəd zastavasının "Silaha" komandası üzərə qaldırılmış, xidməti ərazi qapadılıb. Sərhəd naryadı tərəfindən "Dayan" əmrinin verilməsinə və havaya xəbərdarlıq atəsi açılmasına baxmayaraq, sərhəd pozucuları əmre təbə olmayaq silahlı müqavimət göstərib və avtomat silahdan atəş açaraq sərhədçilərin həyatına qəsd ediblər.

Siyasi analistik Rusif Məmmədsoy məlumat hadisəyə dair "Şərq"ə danışış: "Bu problem uzun illərdir davam edir. Təessüs ki, inqidək qarşısı alınmayıb. Əksinə, xeyli şəhid vermişik. Bu, ultimatumla düzələsi məsələ deyil. Çünki işin başında İran hakimiyyətindən asılı olan qüvvələr dayanır. Ona görə də daha ciddi tədbirlər görülməlidir".

Kənan

"Oxçuçay terroru"nın qarşısı alınmalıdır

Məhərrəm Zülfüqarlı:
"Müvafiq qurumlar məsələni beynəlxalq məqyasda qaldırmalıdır"

Akif Nağı: "Türkiyə və İranla birlikdə beynəlxalq təşkilatlara müraciət etməliyik"

məsələye təsirsiz ötüşmür.

AVCIYA-nın Seçki Qərargahının rehbəri Məhərrəm Zülfüqarlı bu barədə "Şərq"ə açıqlamasında düşmənin hərə-

kətini qınayıb: "Sözügedən problem sovet dövründən var. İşğaldan sonra isə kütłəvi hal aldı. Müvafiq qurumlar məsələni beynəlxalq məqyasda qaldırmalıdır. Cinayətin qarşısı birləşflik alınmalıdır. Əks halda, ekoloji terror davam edəcək. Və bundan təkcə Azərbaycan yox, qonşu ölkələr, o cümlədən İran da əziyyət çəkəcək".

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı da düşünür ki, problemin həlli istiqamətində operativ addımlar atılmalıdır: "Bu, regional əhəmiyyətli məsələdir. Ona görə qonşu ölkələrlə, o cümlədən Türkiye və İranla birlikdə beynəlxalq təşkilatlara müraciət etməliyik. İlk növbədə Ermenistana təzyiq göstərmeliyik. Ekoloji terrorda iştirak edən ayri-ayrı xarici dövlət başçıları ilə danışa bilerik. Həmçinin beynəlxalq məhkəmələrə baş vurmaq da məqsədə uyğundur".

Kənan Novruzov

Ermenistanın Azərbaycana qarşı ekoloji terroru davam edir. Bele ki, Zəngilan rayonu ərazisində keçən Oxçuçay çirkəndirilməsi, çay hövzəsinin flora və faunasının məhv edilməsi Azərbaycanda geniş rezonans və ictimai nəzarlıq doğurub.

Bu prosesdə xüsusilə Qərb şirkətlərinin iştirakına dair çoxsayılı faktlar var. Azərbaycan mediasının Almaniya səfirliyinə müraciətində səfirin cavabı məsələni ört-basdır etmək və diqqəti şirkətin üzərindən yayındırmaq məqsədi daşıyır.

Bu ölkənin Yaşlılar Partiyası isə ümumiyyətlə müraciətə saymazına cavab verərək Azərbaycana ayrımaq üçün vaxtlarının olmadığını bildirib. Almaniya mediası müxtəlif illərde Azərbaycana qarşı Soros şəbəkəsinin təşkil etdiyi qarayaxma kampanyalarında feal iştirak edib. Qarayaxma

kampanyalarının təşkilində Soros şəbəkəsinin Azərbaycanda özəl maraqları xüsusi diqqət çəkir. Həmçinin Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsi və xarici tərəfdəşələrinin sayının art-

ması, beynəlxalq elaqələrinin genişlənməsi, ölkəmizin öz tərəfdəşələri ilə uğurlu enerji layihələrini reallaşdırması, Ermenistanda Sorosun layihəsi olan N. Paşinyanın hakimiyyətə gel-

Ən effektli yol rəqs etməkdir

Dünyada ve ölkədə vaksinleşme prosesinin sürətə davam etməsi koronavirus kabusundan tezliklə qurtulmağımızla bağlı ümidişimizi artırırdı. Yaxın zamanda əvvəlki, dərixdığımız həyata qayda biləcəyimizə görə sevindik. Amma sevincimiz yarımla qaldı... Hansısa transmilli media orqanlarından birinin COVID-19-un "Delta" şəmmə barədə yaydığı infomasiya sürətə bütün planetdə əksədə yaratdı. Və virus özü gəlməmiş qorxusunu gəldi.

Əlbəttə, bu dövrə insanların aqresivleşməsi, səbsiz davranışları heç də təsadüfi deyil. Bu, xeyli dərəcədə məhz koronavirusun psixoloji təsirləri ilə əlaqədardır.

Psixoloq Aynur İskəndərova
"Şərq"ə açıqlamasında hazırlı durumun şüurumuza mənfi təsirindən danışır: "Koronavirusun "Delta" növü haqqında məlumatların yayılması insanlarda narahatlıq hissinin yaranmasına səbəb olur. Son zamanlar karantin şərtlərinin yumşaldılması insanların bir yere toplaşmasına, birlikdə

əylənməsinə, uzaq məsafədə yaşayın yaxınların görüşməsinə şərait yaradıb. Bu rahatlığın ardından yenidən belə bir virusun yaranması, yayılması bizdə çəşginiq və narahatlıq doğurur. Həmçinin virusun yaranması gələcəkdə sərt karantin qaydalarının bərpə olunması ehtimalını da istisna etmir. Əlbəttə, vətəndaşlar bunun fərqliyedirlər. Əslində narahatlıq insanı onu təhdid edən hadisələr haqqında məlumat verən, özünü müdafiə üçün tədbirlər görməyə təşviq edən normal hissdir. Ancaq bu hiss uzun müddət davam edərsə və kəskin stres halına keçərsə, insanın ilk əvvəl düşünmə qabiliyyətini itirməsinə, qisamüddəti yaddaşın pozulmasına və sonda beynimizin digər funksiyalarının pozulmasına səbəb olur. Bu baxımdan narahatlıq hissinin uzun müddət davam etməməsi üçün

Psixologiyamızı virus kabusundan qoruya bilərik

sial münasibətlərimizi və əmək fəalliyətimizi mövcud şəraite uyğunlaşdıraraq davam etdirməliyik. Narahatlıq hissinin bize göstərdiyi mənfi təsiri aradan qaldırmaq naminə ən effektli yollardan biri musiqi sədaları altında rəqs etməkdir. Bunu uşaqlarla birlikdə etmək onların da emosional sferasına müsbət təsir göstərər.

Çünki aparılan tədqiqatlar neticəsində musiqi sədaları altında oynayan uşaqların koqnitiv bacarıqlarının arttığı müşahidə olunub. "Delta" virusunun simptomlarına uşaqlarda daha tez rast gəlindiyi məlumdur. Odur ki, övladlarımıza müəyyən oyunlar, şəkillər vəsiti silə vəziyyəti izah etməliyik. Beləliklə, uşaqlarda xəstəlik fobiyası kimi pozğunluğun yaranma ehtimalını azaltmış olarıq. Bir sözə, virusa məglub olmaq üçün fiziki, psixoloji sağlamlığıımızı, sosial rifahımızı daim qorunmalıyıq".

Kənan Novruzov

ÜST rəhbəri xəbərdarlıq edib

"Koronavirus pandemiyasının çox təhlükəli mərhələsi çatıb"

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) baş direktoru Tedros Adhanom Ghebreyesus koronavirus pandemiyasının çox təhlükəli mərhələsinin çatdığını bildirib.

"RIA Novosti" xəber verir ki, baş direktor hazırda virusla mübarizə üçün köməkçi vasitələrə, ilk növbədə peyvəndlərə sahib olan dövlətlərin məhdudiyyətləri yumşaldığını deyib.

"Bununla yanaşı, effektli vasitələrə eli çatmayan ölkələr daha çox kütłəvi xəstəxanaya yerləşdirilmə və ölüm halları ilə qarşılaşır. Bu, virusun yeni şəmmələri ilə daha da kəskinləşir", - deyə ÜST rəhbəri əlavə edib. (apa)

Onun fikrincə, belə bir vəziyyətdən yeganə çıxış yolu ölkələr arasında testlərin, peyvəndlərin, dərmanların və qoruyucu vasitələrin ədalətli paylanmasıdır: "Bu, raket istehsalı və ya xeyriyyəçilik deyil. Bu, bütün maraqlara cavab veren məntiqli ictimai səhiyyə xidmətidir".

Təşkilat rəhbəri qeyd edib ki, her şeyin yaxşıya doğru deyişiləcəyinə ümidi var, COVAX peyvənd paylanması programı buna müsalidir. Qebreyesus ölkələri bu istiqamətdə öz səylərini artırmağa çağırıb.

Azərbaycan jurnalistləri "Sərhədsiz reportyorlar" a etiraz edir

"Sərhədsiz reportyorlar" təşkilatı Azərbaycana qarşı ənənəvi qərəzlə münasibətini davam etdirir. Qurumun yaydığı hesabatlarda ölkəmizdə söz və ifadə azadlığı, medianın durumu barədə həqiqətə uyğun olmayan iddiaların irəli sürülməsi, müxtəlif reytinq sıralarında

Azərbaycanın ən aşağı yerdə göstəriləməsi, bunu əsaslandırmaq üçün primitiv forma və metodlardan istifadə olunması adı hal alıb. Məqsəd belə vasitələrə Azərbaycanı gözden salmaq, onun beynəlxalq müstəvidəki imicini ləkələməkdir".

"Şərq" xəber verir ki, bu fikirlər Azərbaycan jurnalistlərinin bəyanatında yer alıb.

Bəyanatda qeyd olunub ki, "Sərhədsiz reportyorlar" in aşkar manipulyasiyası Azərbaycan cəmiyyətində, eləcə də media ictimaiyyətində təəssüf və hiddət doğurur.

Bəşəri dəyərlər olan söz və ifadə azadlığının hansısa təşkilatın və ya onun xidmət etdiyi dairələrin maraq və mənafelərinin təminatında alətə çevriləmə-

evvəl virus haqqında olan yalnız doğru informasiyaları oxumalı, öz fiziki sağlamlığımızı necə qoruyaçığımızı bilməli, psixoloji sağlamlığımızı müdafiə etmek üçün lazımi tədbirləri görməliyik".

O, həmçinin çıxış yolunu da göstərib: "Dediym kimi, psixoloji sağlamlığımızı müdafiə etməkdən ötürü özümüzü yalnız, doğru olmayan informasiyalardan qorunmalıyıq. Habelə həddindən artıq narahatlıq hissindən qurtulmaq üçün müsbət emosiya yaradacaq fəaliyyətlərle məşğul olmalı, so-

Son sutkada 78 nəfər COVID-19-a yoluxub

47 nəfər sağalıb, ölüm qeydə alınmayıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 78 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 47 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərar-gahdan "Şərq"ə verilən məlumatə görə, son sutkada COVID-19-dan ölüm halı qeydə alınmayıb.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 336557 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 330513 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 4978 nəfər vefat edib, aktiv xəste sayı 1066 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 9952, öten müddət ərzində isə ümumilikdə 3802992 test aparılıb.

Sabiq icra başçısı məhkəmədə ifadə verməkdən imtina edib

Lənkəran
Ağır Cinayətlər
Məhkəməsində
Neftçala rayon
icra Hakimiyətinin həbsdə
olan sabiq baş-
çısı İsmayıllı Veliyev,

icra hakimiyəti başçısının birinci müavini Vurğun Əkbərov, Memarlıq və tikinti şöbəsinin müdürü Vüqar Nağıyev, rayon Təhsil şöbəsinin müdürü Əjdər Kərimov, Ərazi idarəetmə və yerli özünüidarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin müdürü Anar Cəfərov, rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi Telman Zahidovun barəsində olan cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib.

Hakim Nizami Quliyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə məhkəmə istintaqı açıq elan edilib və prokuror ittiham aktını elan edib.

Sabiq icra başçısı İsmayıllı Veliyev özünü ittihamlarda təqsirli bilməyib və ifadə verməkdən imtina edib.

İş üzrə növbəti məhkəmə prosesi iyulun 12-ə təyin edilib.

İsmayıllı Veliyev və digərləri Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən öten ilin fevralında hebs edilib.

mesi bu sahədə beynəlxalq seviyyədə ciddi problemlər olduğunu göstərir".

Azərbaycan jurnalistləri bir daha dünya ictimaiyyətini "Sərhədsiz reportyorlar" kimi bəşəri dəyərlər manipulyatoruna, mətbəxində qərezin ən müxtəlif ağlagelməz forma və metodları həzirlanan quruma qarşı

səfərbər olmağa çağırıb: "Heç bir siyorta yoxdur ki, Azərbaycana qarşı seçilən primitiv metodlar ne zamansa digər dünya ölkələrinə qarşı da tətbiq olunmayaqdadır. Tətbiq olunur da. Bundan zərər görən isə bütövlükde bəşəri dəyərlərdir - söz və ifadə azadlığıdır".

Bəyanatda vurgulanır ki, "Sərhədsiz reportyorlar" a münasibətdə beynəlxalq ictimaiyyətin ciddi ictimai qınağı olmalıdır. Ciddi, sərt ictimai qınaq formalşamadıqca azad media prinsipləri siyasi maraq və mənafelərin həyata keçirilməsindən alətə çevrilmiş durumda qalacaq: "Azərbaycan jurnalistlərini naharət edən həm de budur. Biz, bu durumun aradan qaldırılması, "Sərhədsiz reportyorlar" in ölkəmizə münasibətdə yol verdiyi haqsızlığın durdurulması naminə əməkdaşlığı, esl həqiqətlər bölmüşməye, müzakirələr aparmağa hazırlıq".

İsmayıllı

Gələcəkdə ən çox qazanan politoloq və siyasetçilər olacaq

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Bu Azərbaycan üçün real deyil"

Turab Rzayev: "Bu, bütün siyasetçilərə şamil olunacaq. Çünkü artıq insanlar yeni yanaşmaya doğru can atır"

Əhəd Məmmədli:
"Azərbaycanda siyaset ən az pul qazanılan sahədir"

İlyas Hüseynov: "Politoloqların gələcəkdə 124 min dollardan çox maaş ala bilməsi bir qədər təəccüblüdür"

"Biznes İnsayder" adlı şəbəkenin mütxəssisleri gələcəkdə ən çox qazanan 20 peşəni müəyyenləşdiriblər. Siyahının əvvəlinde politoloqların - siyasetçilərin olması xeyli diqqət çəkib. Belə ki, araşdırılmalara əsasən politoloqlar təqribən 124 min dollarдан çox maaş ala biləcklər. Qeyd edək ki, bu siyahi 2029-cu ilə nəzərən hesablanıb. "Biznes İnsayder" hesab edir ki, texnologiyanın inkişafı ilə əlaqədar ixtisaslar da insan ehtiyaclarından asılı olaraq dəyişir. Əslində keçmişdə "sevimli peşələr" adlandırılan bir çox peşə hazırda tətbiq olunmur.

Sözügedən şəbəkədə çalışan mütxəssislər de peşələrini seçəcək şəxslərə bələdçilik etmək üçün gələcəkdə ən çox qazanan 20 peşəni açıqlayıb. Qeyd edək ki, bu siyahi 2029-cu ilə nəzərən hesablanıb. Birincisi, siyaset adamları olan siyahida ikinci yeri kimya mühəndisləri tutur. Belə ki, 2029-cu ildə bu peşəni seçənlərin orta illik maaşı 114.820 dollar olacaq. Baş Azərbaycan üçün bu vəziyyət realdim? Bu barədə "Şərq" politoloqlar arasında sorğu keçirilib.

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, bu vəziyyət Azərbaycan üçün real deyil. O qeyd edib ki, bu, Qərbin demokratik ölkələrinə xasdır: "Orada araştırma mərkəzləri, mətbuat və televiziylər müstəqildir və kifayət qədər maliyyəsi olur. Azərbaycanda isə dövlətdən tam asılılıq var və gələcəkdə də bu, bir müddət belə davam edəcək. Ona görə də bu, Azərbaycan üçün real deyil. Düzdür, bezi istisnalar ola bilər. Amma ümumi olaraq Azərbaycan kimi ölkələrdə politoloq və siyasetçilərin maliyyəsi çox aşağı səviyyədədir. Bu istiqamətdə inkişaf yoxdur".

Politoloq Turab Rzayev isə "Şərq"ə açıqlamasında məsələyə fərqli yanaşır. O bildirib ki, artıq yeni dövr yeni yanaşma tələb edir: "Artıq bir çox siyasetçilər bu peşəye müasir menecment qaydalarına uyğun bir ba-

xış tələb edirlər. Biz bunun nümunələrini daha əvvəl də görmüşük. Məsələn, Sinqapurda öndə gedən şirkətin icra direktorlarının maaşının ortalaması götürülür və onun əsasında Baş nazirə maaş təyin edilir. Çünkü baş nazir ölkənin meneceri kimi qəbul olunur. Eyni şəkilde bir sıra körfəz ölkələrində, Qərb ölkələrində bu cür yanaşmanın biz şahidi olur. Düşünürəm ki, bu, bütün siyasetçilərə şamil olunacaq. Çünkü artıq insanlar yeni yanaşmaya doğru dəha da müsbət yanaşırlar. Və artıq keçmiş sırf ideoloji cəhətdən bağlı hansısa ideoloji partiya, xətlərə uyğun dəha çox fanatik liderlər bir növ artıq arxada qalır. Hətta bəzi ölkələrdə buna görə ictimaiyyət arasında tanınmış adamlar və yaxud səfər internet fenomenləri, blogerlər və s. bəzilərində artistlər dəha çox seçkilərdə səs toplayırlar. Düşünürəm ki, bunun özü yeni yanaşma gətirəcək. Məsələn, 2029-cu ildə dəha effektiv, qızışın və aktiv siyasi mühit görəcəyik. Həmin müddətdə elbəttə ki, iştirakçılar meneçer yanaşması tələb olunacaq. Ona görə də həmin peşənin dəyəri və ona ödeniləcək miqdarda artacaq. Həsab edirəm ki, nə qədər siyasi oyunçular çoxdursa və qabiliyyətlərinə ehtiyan duyulursa, o zaman onların peşələrinin dəyəri və onlara veriləcək kompensasiyanın dəyəri də artacaq. Bu tamamilə normal haldır. Düşünürəm ki, 2029-cu ilə qədər Azərbaycanın bu sahəsində xeyli irəliliyə nəzərə çarpacaq".

Politoloq Əhəd Məmmədli "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, o, 2001-ci il-dən rəsmən siyasetdədir: "20 ildir ki, siyasetlə meşğul olmuşam. Deyərdim ki, Azərbaycanda siyaset ən az pul qazanılan sahədir. İqtidarda müəyyən qədər qazanc var, amma müxalifətə yoxdur. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda bu sahədə insanlar qaçır. Yeni Azərbaycanda hələlik bu sahədə elə bir gelir əldə etmək mümkün deyil. Ancaq gələcəkdə bəlkə də hansısa yeniliklər ola bilər".

Politoloq İlyas Hüseynov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, "Biznes İnsayder" in statistikasında siyasetçilərin və politoloqların öndə olması

diqqət çekir:

"Təbii ki, aktiv siyasetlə meşğul olan şəxslər, xüsusilə dövlət rəsmiləri, millət vəkilləri, siyasi institutların rəhbərləri, dövlətin siyasi sahədə tədqiqatlar aparılmasını sıfariş edən və onu icra edən şəxslər çox yaxşı məvaciblər alırlar və bu məvaciblər ümumi kütlənin qazandığından fərqlənir. Lakin politoloqların da gələcəkdə 124 min dollardan çox maaş ala bilməsi bir qədər təəccüblüdür. Çünkü Azərbaycanda bu cür məbləğin politoloqlara verilməsi demək olar ki, praktiki olaraq mümkün deyil. Dövlətin bir çox sahələrdə nəzarət institutları, nəzarət mexanizmləri var. Məsələn, media üzrə Media inkişaf Agentliyi var ki, kütüvə informasiya vəsítələrinin nəzarətini bu orqan həyata keçirir. Qeyri-hökumət təşkilatlarının da nəzarət orqanları var. Bu siyahını təbii ki, uzatmaq olar. Lakin siyasi-şərhçilərin, politoloqların, ictimai düşüncə sahiblərinin, xalqa siyasi proseslərlə bağlı mühəfəsələr məlumatlar ötürürənər üçün hər hansıa bir orqan yoxdur. Onlara təlimlər də keçirilər və bu sahədə sanki bir pərakəndəlik var. Qeyd edim ki, politoloqların bu günləri Azərbaycanda əsas məsələlərdə maddi ehtiyacları ödənilmər. Bu nöqtəyi-nəzərdən biz qeyd edə bilərik ki, bu sahəyə diqqətin ayrılması məhz Azərbaycanda çox önemlidir. Çünkü SSR dövründə ictimai fikir sahibləri və müəyyən siyasi düşüncəni formalasdırıran şəxslər qonoraları ödənilirdi. Həzirki durumda televiziyalarda, qəzetlərdə, saytlarda, analitik informasiya portallarında bu cür praktika yoxdur və ödenişlər həyata keçirilər. Yaxşı oları ki, bu sxem işe salınardı. Bu sahə üzrə diqqət ayrırlar və dövlətin də bu sahəyə dəstəyi müşahidə olunardı. Çünkü hər gün müxtəlif şəhərlərin, təhlillərinin veriləsi, bu sahədə olan fəaliyyətin maddi qarşılığı da siyasi-şərhçilər və politoloqlar üçün çox önemlidir. Gündümüzün reallığından irəli gələrək qeyd edə bilərik ki, maddi dəstəyin göstərilmesi işin effektivliyinə də müsbət təsir göstərəcək".

Aynurə Pənahqızı

Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Arif Quliyevin məzar daşı hazırlanıb

Mərhum Xalq artisti, tanınmış aktyor Arif Quliyevin məzar daşı hazırlanıb. Bu barədə Sputnik Azərbaycan-a məlumat aktyorun oğlu Rövşən Quliyev məlumat verib.

O qeyd edib ki, məzar daşı Prezident İlham Əliyevin tapşırığı əsasında hazırlanıb.

Xatırladaq ki, bir müddət önce, maddi imkanı olmayan Quliyevlər ailəsi əlaqədar qurumlar, o cümlədən Mədəniyyət Nazirliyindən dəstək gözlədiyi bildirmişdi. Eyni zamanda, mərhum aktyorun sonət dostu Natiq Fərzəliyev saatımıza açıqlamasında "nazirlik üzərinə götürməsə, öz maddi vəsaitimiz əsasında məzar daşını hazırlamağa hazırlıq", deyib dəstəyini nümayiş etdirmişdi. Mədəniyyət Nazirliyi isə büdcələrinin olmadığını əsas götürmişdilər.

Ağdam istiqamətində bölmələrimiz atəşə tutulub

Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu yaralanıb

Dünən saat 17:50 radələrinin Rusiya sülhmeramlılarının müvəqqəti yerləşdirildiyi Azərbaycan ərazisindəki qanunsuz erməni silahlı dəstələri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun Ağdam rayonunun Əliağalı kəndi istiqamətində yerləşən bölmələri atəşə tutulub.

Müdafiə Nazirliyindən "Şərq"ə verilən məlumat görə, atəş nəticəsində yol tekmilləşdirmə işlərinə celb olunan hərbi qulluqçumuz baş gizir Dadaşov Sakit Əhliman oğlu yaralanıb. Yaralıya ilkin tibbi yardım göstərilib və o, hərbi hospitala təxliyə olunub.

Baş vermiş insidentin araşdırılması üçün Rusiya sülhmeramlı qüvvələrinin komandalarına və Türkiye-Rusya Birgə Monitorinq Mərkəzinə məlumat verilib.

Bu dəfə hədəf Qazaxdır Ermənilər Azərbaycan ərazilərində yanğın törədib

Azərbaycan-Ermənistan sərhədində yanğın başlayıb.

Report xəber verir ki, Ermənistandan Qazax rayon sərhədində düşmən quru ot sahələrinə alov vurub.

Qazaxın Qaymaqlı kəndi ilə sərhəd olan ərazidə baş verən yanığının kənd ərazisindən keçməməsi üçün 3 yanğınsöndürən maşın cəlb olunub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan tərəfdəki əraziyə yaxın yaşayış evləri yoxdur.

Kurdə batan 5 yaşılı uşağın meyiti tapılıb

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) "112" qaynar telefon xəttinə Kür çayıının Mingəçevir şəhəri ərazisində keçən hissəsində 1 nəfərin batması barədə məlumat daxil olub.

FHN-dən "Şərq"ə verilən məlumatata görə, nazirliyin Kiçikkəmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetme Dövlət Xidmətinin dalğıcı-axtarış qrupu tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 2016-cı il təvəllüdü Şirinli Murad Bəxtiyar oğlunun meyiti tapılaraq aidiyəti üzrə təhvil verilib.

"Şərq'in müxbiri pasiyent kimi psixoloq qəbulunda oldu və eşitdiklərini duyduqlarını qələmə aldı"

Mənə bu təşriq veriləndə xeyli düşünmələ oldum. Kimə, hara müraciət edim? Təsadüfən sozial şəbəkələrdə adına rast gəldiyim "Genesis" psixologiya mərkəzine zəng etdim. Əslində, ətrafimdə psixoloqlar kifayət qədərdir. Amma mənə məni tanımayan biri lazımdır.

Qeydiyyat masasına yaxınlaşıram. Gülərüz, gənc qız sual dolu baxışlarla "Buyurun" deyir.

- Buranı mənə bir tanış məsləhət gördü. Haqqınıza xoş sözlər eştmişəm. Narahatlığım var. Və psixoloq qəbuluna yازılmaq istəyirəm.

- Əvvəlcədən hazırladığım cümlələri deyirəm.

Xanım ad, soyadımı yazır və soruşur:

- Narahatlığınız nədəndir?

Konkret cavab verə bilməyib, sadəcə təbəssüm edirəm.

Qız məni diaqnostika otağına yönləndirir: "Gedin, orada melum olar. Neticədən sonra sizi psixoloqa yönləndirərik".

...Qapını döyüb içəri girərəm. Burada da məni təbəssümle qarşılayıb, "Xoş gelmişiniz" deyirlər, oturmaq üçün yer göstərirələr. Müttəxessis bir ağ vərəq çıxarıb mənəvi və fiziki ağrırlarla bağlı konkret "Hə", "Yox" cavabı tələb edən suallar verir. Çox düşünmədən cavab verməyə çalışıram. Mən cavab verdikcə vərəqdə, hər sualın qarşısında "1" və ya "0" yazır. Suallar tam bitdikdən sonra "Psixoloq qəbuluna yazılısanız yaxşı olar" deyir. Mənə lazım olan da elə bu idi.

...Yenidən qeydiyyat masasına yaxınlaşıram. Başqa bir pasiyentə (Bəli, burada mən de pasiyentəm) nə isə izah edən xanıma sual verirəm: "Diaqnostikadan keçdim, seanslara bu gündən başlasaq, olar?". Sözləri xüsusi intonasiya

ila tələffüz etdiyimə görə ne söylemək istədiyimi başa düşürələr. Və "Problem yoxdur" deyib məni müvafiq psixoloququn otağına yönəldirirələr. Tanımadığım, indiyədək üzünü görmədiyim psixoloqa nə deyəcəyimi düşünürəm. Qapı-

nələrsə qeyd edir. Bəzən də gülməsəyir. Təxminən on dəqiçə danışmadı. Ancaq dinlədi. Ola bilsin, necə deyərlər, üreyimi boşaltmağımı gözləyirdi.

Danişdığca arabı pencərədən çölə baxıram. Mənzərə gözəldir. Sanki bütün şəhər ayağımın altında imiş kimi hiss edirəm özümü.

Sonra suallar verməyə başlayır. Mümkin qədər səmimi ca-

"Psixoloqların da bəzən psixoloqlara ehtiyacı olur" fikri yadına düşür. Əlbəttə. Çünkü onlar da insandırlar

Bayaq gördüyü xanımla yənə üz-üzə gəlirəm. Seansın necə keçdiyi ilə maraqlanır. Razılığımı bildirirəm. Elə ənsiyyət üçün nə deyəcəyimi fikirləşirdim ki, özünü təqdim edir: "Mənim adım Güneldir. Günel Aslanova. Sizi narahat edən düşüncələrdən tez bir zamanda uzaqlaşacağınızı inanır və ümidi edirəm". Adını öyrənən kimi otaqda onun adının yazıldığı diplomlar, sertifikatlar gözümüzün qabağına gelir.

Qəfil yadına nəsə düşübüş kimi Müşviq Mustafayevin otağına gedirəm. Qapını döyüb içəri keçəndən başqa bir pasiyentin olduğunu görürəm. Cəld bu sözləri tələffüz edirəm: "Müşviq müəllim, dediklərinizdən sonra xeyli rahatlaşdım. Sanki yükərdən azad oldum. Sizinle bir xatire şəkli çəksək olar?". Təəccübələnse də, bir söz demir. Beləliklə, digər pasiyentdən fotomuzu çəkməyini xahiş edirəm. O da heyətlənir, lakin sözümüz yerə salır.

Qeydiyyat masasındaki xanım da seansın necə keçdiyi ilə maraqlanır. Psixoloğun sözlerini xatırlayıb cavab verirəm ki, hər şey düşündüyündən də yaxşı oldu. Ardınca da təbəssümə "Genesis" psixologiya mərkəzinə tərk edirəm. Üzlərini ilk dəfə görəsem də, burada ənsiyyətde olduğum hər üç nəfəri, elə bil, yüz ildir təniyirəm...

Kənan Novruzov

"Elə bil 100 ildir onu tanyıldım"

nın ağızında bir qadın, biri kişi olmaqla iki nəfər söhbət edirlər. Yaxınlaşıb, məni qeydiyyat masasından göndərdiklərini deyirəm.

Kişi - sonradan adını öyrəndiyim psixoloq Müşviq Mustafayev məni kabinetinə dəvət edir. Birlikdə içəri keçirik. Otaq o qədər böyük olmasa da, işıqlı və rahatdır. Rəfədkəti kitablardan diqqətimi çəkir. Psixoanalizin banisi Zigmund Freydiñ əsərləri də var.

Psixoloq həyəcanlı olduğunu görüb (Bu həyəcan işimin hər an yarımcıq qala biləcəyi ehtimalına görədir) bir qədər sakitleşməyimi gözləyir. Ardınca sanki məni iləldir taniyılmış kimi soruşur: "Xeyirdimi?". Məndən səs çıxmazığini görüb özü təşəbbüsü elə alır. Təbəssümle dediyi "Başla, görüm, nedir səni bura getirən" sözlərlə cəsaretlənirəm. Deyəsən, psixoloqların hamısı gülərən olur.

Bilirəm ki, yalandan senari uydurmağa dəyməz. Ona görə də yaşadığım bezi xatirelərdən söz açıram. Sakit formada dinləyir, hərdən bir karşısındakı vərəqə

vab verməyə çalışıram. Bura jurnalist kimi gələsəm də, tədricən özümü, heqiqətən, pasiyent kimi hiss edirəm.

Psixoloğun telefonuna bir nəçə dəfə zəng gəlir. Əvvəl zəngdən imtina edir. Sonra isə həmin şəxsin israrı qarşısında smartfonunun ekranını çevirir. Bütün diqqətinin məndə olduğu aydın sezilir.

Dediym kimi, danişdılarmış realdır. Elə buna görə də bəzən tərəddüb edirəm, çəkinirəm. Həmin anlarda "Hə, sonra?" deyir və qəribə həlimliklə mənə baxır. Sanki "Dərdini açmayıan dərman tapmaz" söyleyirmişsinə

Yavaş-yavaş danişdılarmış münasibet bildirir, müxtəlif psixoloji texnikaldən istifadə edir. Yəni söhbətimiz daha interaktiv olur.

İstiləndiyimi hiss edir. Qalxıb pəncərəni açır. Sonra da mənimlə üzbezər oturur. Danişdığca öz-özümə düşünürəm ki, ilk dəfədir psixoloq qəbulunda oluram. Əslində lazımdır. Hətta problem olmasa belə, eşitdiklərinle, elə bil,

ruhun yenilənir. Psixoloq bayad qeydlər apardığı vərəqə hərdən bir, gözəcə baxaraq sözlərinə davam edir.

Adəten filmlərdə, kitablarda psixoloqları elə təqdim edirlər ki, sanki onların işi ancaq "Başa düşürəm" demekdən ibarətdir. Lakin belə deyil. Deme,

psixoloqların işi pasiyentlərini diqqətlə dinləmək və onların düşüncələrini dəyişməkdən ibarət etmiş. Bir az düşünüb bu dəfə mən sual verirəm ki, mənim kimi pasiyentləriniz çoxdur? "Hə, var" cavabından sonra istər-istəməz sevinirəm. Dəqiqləşdirmə aparmaq üçün bu dəfə daha konkret soruşuram: "Ən çox hansı problemlərə görə müraciət edirlər?". Psixoloğun sözlərinə görə, insanlar bura ən müxtəlif psixoloji problemlərlə bağlı gəlirlər.

Gözüm divardaki saatə sataşır. Təxminən 40 dəqiqədir ki, buradayam. Psixoloq tədricən fikirlərini yekunlaşdırır: Qapıdan çıxan kimi düşünürəm ki, görəsən, psixoloqlar gün ərzində neçə pasiyenti qəbul edir, neçə dərdi dinləyirlər? Bir vaxtlar eşitdiyim

nesmen işinə geri döndü.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfəlli "Şərq"ə deyib ki, gec də olsa, hüquqi prosedurlar çərçivəsində isə adımı Mübariz Mənsimovun haqlarının bərpa olunması və yenidən iş həyatına qayıtmasına pozitiv hadisədir. Ekspertin sözlərinə görə, M.Mənsimov iş həyatında bacarıdığı qədər Azərbaycana yardımçılar edib: "Ölkəmizlə daimələ bağlıdır, tələbələrə maliyyə dəstəyi göstərib, insanlara yardım edib və s. M.Mənsimovun Azərbaycana bağlılığı göz önündədir. Yenidən iş başına dönəmisi isə maliyyə problemlərinin həll olunmasına mü-

hüm rol oynayacaq. Ona qarşı irəli sürürlən ittihamların əsası ol-sayıdı, suçlamalar təsdiqlənəsəydi, yəqin ki, məhkəmə bu cür qərarlar verməzdidi. Deməli, M.Mənsimova qarşı iddiaların ciddi sübutu olmayıb. Bu, hansısa maraqlar toqquşması çərçivəsində qurulan işə bənzəyir. Azərbaycanlı iş adamının bacarıqlı olduğunu nəzərə alsaq, qisa zamanda əvvəlki reputasiyasını və iş dövriyyəsini bərpa edəcəyini düşünürəm. Gələcəkdə Mübariz Mənsimov həm Türkiyənin, həm də Azərbaycanın biznes mühitində özünəməxsus yerini tutacaq".

İsmayıllı Qocayev

Mübariz Mənsimov bacarıqlı iş adamıdır

O, qısa zamanda əvvəlki reputasiyasını və iş dövriyyəsini bərpa edəcək

29-da İstanbuldan çıxmama şərtiylə ev həbsindən azad olunub. Azərbaycanlı iş adımı Mübariz Mənsimov haqqında, xüsusən FETÖ ilə əlaqəsinin olub-olmaması, "Palmali" şirkətlər qrupunun fəaliyyəti barədə son dönmələr xeyli müzakirələr getdi. Əksəriyyət həbs olunan iş adamina dəstək verərək onun azadlığını tələb etdilər. Mənsimovun Azərbaycana, soydaşlarına xeyli iqtisadi fayda verdiyi, ölkəmiz üçün önemli şəxs olduğu vurğulandı. Hətta bu məsələni iki qardaş ölkə arasında problem yaradacaq amil kimi şərh edənlər də oldu. Neticədə bir müddət sonra azərbaycanlı biz-

"Gələcəkdə Mübariz Mənsimov həm Türkiyənin, həm də Azərbaycanın biznes mühitində özünəməxsus yerini tutacaq"

"Palmali" Şirkətlər Qrupunun prezidenti Mübariz Mənsimovun ev həbsi üzərindən götürülüb. Artıq azərbaycanlı biznesmen işə də çıxır. Mənsimovun köməkçisi Fidan Quliyeva deyib ki, iş adımı donüşü ilə əlaqədar əməkdaşların qarşısında çıxış edib və artıq yeni şəhifənin açıldığını söyləyib:

"350 gün nələr yaşadığınızı bi-

llirəm. Geriye, keçmişə baxmadan yalnız irəli gedəcəyik. İnanıram, daha yaxşı günlər bizi gözələyir". Öten ilin martında FETÖ terror teşkilatına üzv olmaqdə ittiham edilərək saxlanılan M.Mənsimovun bu ilin martında məhkəməsi keçirilmiş və o, 5 il müddətində şərti cəza alaraq məhkəmə nəzərəti altında şərti azadlığa buraxılmışdı. İndi isə iş adımı iyunun

Mesaj təhlükəsizliyi zəif olan ölkələrə yönəlib

"ABŞ-in Öfqanistandan çıxılma prosesinin başlamasından sonra Öfqanistanda vəziyyət yenidən gərginleşməye başlayıb".

Bu fikirləri "Şərq"ə açıqlamasında politoloq Samir Hümbətov deyib.

O qeyd edib ki, ABŞ-in bölgədən çıxılmasından sonra "Taliban" silahlı qruplaşmasının bəzi regionları, həmçinin Bədəxşan vilayetini əle keçirməsi Öfqanistana silahlı Qüvvələrinin min-dən çox əsgərini Tacikistan ərazisine çıxılma məcburiyyətində qoyub: "Mövcud Öfqanistan hökuməti ordu rəhbərliyinə qoşunların şəxsi heyətini qorumaq üçün Tacikistan ərazisine keçmək əmrini verib. Tacikistan sərhədini keçən əfqan silahlı qüvvələrinin sayı artıq 1037 nəfər təşkil edir. Baş

olub. 22 iyun 2021-ci ildən bəri Öfqanistanda əsgərləri dördüncü dəfə Tacikistan sərhədini keçirilər, amma sonuncu dəfə ən çox sayıda əsgərin Tacikistan sərhədini keçməsi müşahidə edilib. Tacikistan Sərhəd Mühafizəsinin əsgərləri baş verən hadisəni humanizm prinsipi əsasında qəbul ediblər. Rəsmi Düşənbə baş verən incidentlərin qarşısını almaq məqsədi ilə Tacikistan-Öfqanistandan dövlət sərhədində əlavə 20 min hərbçisini səfərbər edir".

Politoloq əlavə edib ki, son zamanlar sözügedən regionda baş verən proseslər sıradan hadisə kimi qəbul edilə bilməz və ciddi aşadırma tələb edən məsələlərdən biri kimi qəbul edilə bilər: "ABŞ-in Öfqanistandan çıxılma qərarından

"ABŞ bununla demək istəyir ki, "mən olmasam dünya terrorla üz-üzə qala bilər"

vermiş bu hadise ilk dəfə deyil. Bundan önce də dəfə-lər Öfqanistan silahlı qüvvələrinin "Taliban" hərəkatının basqısı altında Tacikistana doğru hərəkət etmek məcburiyyətində

sonra baş vermiş hadisə təsadüfi hesab edilə bilməz. Bu məsələnin arxasında bir neçə ölkəyə siyasi mesajın olduğunu da demək mümkündür. Birincisi, ABŞ bununla Çinə mesaj vermək istəyir ki, əgər mən istəsem sənin sərhədinə yaxın yerdə, xüsusilə də Şərqi Türkmenistana yaxın ərazidə terrorçu qruplaşmaların fəaliyyətinə füret yaratmaqla daima səni təziq altında saxlaya bilərəm. Eyni zamanda "Taliban" silahlılarının Öfqanistandan nəzarəti əlinə alması Çinin "Bir kəmər, bir yol" layihəsinin Mərkəzi Asiyadan keçən hissəsi üçün ciddi təhlükə kimi də qiymətləndirile bilər. İkinci, ABŞ Rusiya mesaj vermək istəyir ki, baxmayaraq ki, sen KTMT-ni əlinde saxlaysırsan, Öfqanistana daima səni Mərkəzi Asiyada təziq altında saxlamaq imkanına malikəm. ABŞ-in digər mesajı isə kövrək təhlükəsizliyi olan ölkələrdir. ABŞ bununla demək istəyir ki, mən olmasam dünya terrorla üz-üzə qala bilər. Eyni zamanda Mərkəzi Asiyada gerçəkləşən və gerçəkləşməsi nəzərdə tutulan bir çox layihələrin təhlükəsizliyi də sual altına düşə bilər".

Aynurə Pənahqızı

Albaniya

Türkiyədən PUA allı

Albaniya parlamenti Türkiyədə istehsal olunan pilotuz uçaş aparatlarını (PUA) almaq üçün ölkənin Müdafiə Nazirliyinin büdcəsinə əlavə 8 milyon avro vəsait ayrılmışını təsdiqleyib.

Ted.az bildirir ki, Albaniyanın Türkiyədə PUA alması barədə razılışma bu ölkənin Baş naziri Edi Ramanın ötən ay Ankaraya səfəri zamanı elde olunub.

Baş nazır Edi Rama bu razılışma ilə bağlı fikirlərini belə ifadə edib ki, Albaniya hökuməti Türkiye PUA-ları ilə yolları, sahil zolaqlarını, məsələri, ictimai asayışın mühafizəsini gücləndirmək niyyətindədir.

İranda koronavirusdan ölümlərin sayı 85 mini keçib

İranda ötən sutka ərzində yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasından 146 nəfər ölüb.

APA-nın Tehran bürosunun xəbərinə görə, bu barədə İranın Səhiyyə, Müalicə və Tibbi Təhsil Nazirliyi məlumat yayıb.

Bununla da İranda koronavirusdan ölümlərin sayı 85 095 nəfər yüksəlib.

Ölkədə ötən sutka ərzində 16 080 nəfər koronavirusa yoluxub və infeksiyaya yoluxanların ümumi sayı 3 286 923 nəfər çatıb.

"Bu xəstəlik deyil, əxlaqsızlıqdır"

Əhəd Məmmədli: "Əlimizdən gələni edəcəyik ki, bu xəstəlik, virus Azərbaycana bulaşmasın"

Son günlərdə dönyanın bir çox ölkəsində, o cümlədən qardaş Türkiyədə cinsi azlıqların cəmləşdiyi LGBT-nin aksiyaları, yürüşləri keçirilir. Avropa ölkələrindən fərqli olaraq İstanbuldakı aksiyaya polis müdaxilə edib və toplumun dəyərlərini alt-üst edən üzənəraq qruplaşmanın sərbəst hərəkətinə imkan verilməyib. Qonşu Gürcüstanda da LGBT-nin yürüyüşü baş tutmayıb.

de baş verən zorakılıq hallarının qəbul edilməz olduğunu açıqlayıblar. Bununla bərabər İraklı Qaribaşvili yaranan insidentdə günahkarın Mixail Saakaşvili olduğunu iddia edib. Bəzi yerli ekspertlər isə dünən Tiflisdə baş verənləri Gürcü Pravoslav Kilsesi ilə hökumətin ortaq addımı adlandırdıb və bunun siyasi məqsədlər üçün istifadə ediləcəyini bildiriblər. Ən maraqlı açıqlama Gürcüstan Müsəlmanları İdarəesi verib. İdarəe baş verən zorakılıq hallarını kəskin şəkildə pislədiyi, İslamda zorakılıq olmadığı və statusundan, seçdiyi həyat tərzindən asılı olmayaraq, iştirilən şəxse qarşı zorakılıq aktının qəbul edilməz olduğunu bildirib.

AĞ Partiyanın sədr müavini, politoloq Əhəd Məmmədli "Şərq"ə açıqlamasında ilk növbədə Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsinin məsələ ilə bağlı açıqlamasını yersiz və uyğunsuz hesab edib. Analitik vurgulayıb ki, dini qurumlar əxlaqsızlığı təbliğ edən şəxslərə münasibətdə fərqli mövqə sərgiləməlidir: "Sabah Bakıda belə cəhd olsa, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi nə deyəcək? Geylərin yürüyüş keçirməsini normal qəbul edəcəklər? Gürcüstandakı dini

idarənin mövqeyi biabırçı yanaşmadır və islam adına rüsvayılıqlıdır. LGBT-nin dönyanın müxtəlif ölkələrində himayədarları var. Həmin dairelər onları maliyyələşdirir, geniş yayılmalarına, sərbəst hərəkət etmələrinə imkan yaradırlar, meydən verirlər. Cinsi azlıqları digər insanlara "təbii", "normal" durum kimi sırmışa calışırlar. Buna qətiyyən yol vermək olmaz. Gürcüstandakı etiraz aksiyasını və kilsənin cinsi azlıqlara qarşı çıxmamasını müsəlman olaraq dəstəkləyirəm. Amma Gürcüstan Müsəlman İdarəsinin açıqlamasını bir müsəlman kimi hiddətə qarşılıram. Ümid edirik, Azərbaycanda cinsi azlıqların yürüyüş cəhətləri olmayacağı. Partiyamızın mövqeyi konkretidir. GBT-ni ümumiyyətə qəbul etmirik. Milli, dini-mənəvi dəyerlərimizə ziddir. İddia edilən kimi bu bir xəstəlik deyil, əxlaqsızlıqdır. Əlimizdən gələni edəcəyik ki, bu xəstəlik, virus Azərbaycana bulaşmasın".

İsmayıllı Qocayev

Prezident qanunu imzalayıb

Özbəkistanda hicab taxmağa icazə verilib

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirzoyev yeni redaksiyada "Vicdan və dini təşkilatların azadlığı haqqında" qanununu imzalayıb.

"Report" "RİA Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, sənədin mətni bu gün açıqlanıb.

Belə ki, qanun ictimai yerlərdə hicab taxılması və digər dini geyim geyilməsinə tətbiq edilən qadağanı ləğv edir, həmçinin dini təşkilatların qeydiyyatı prosesini asanlaşdırır. İndi dini təşkilatların fəaliyyətini yalnız məhkəmə qaydasında dayandırmaq mümkün olacaq.

Qeyd edək ki, Özbəkistanda "Vicdan və dini təşkilatların azadlığı haqqında" qanun 1991-ci ildə qəbul edilib. Qanuna son dəyişikliklər 1998-ci ildə edilib. 2019-cu ildə Özbəkistan XİN qanunun yeni redaksiyasının hazırlanmasına beynəlxalq ekspertlərin, o cümlədən, BMT və ATƏT-dən mütəxəssislərin celb ediləcəyini bəyan etmişdi. ABŞ və Qərb ölkələri bu addımı rəğbətlə qarşılımışdır.

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkışafı Agentliyi

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

30 ilə yaxın işgal altında olan doğma torpaqlarımızı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında müzəffər ordumuz, reşadətli əsgərlərimiz erməni tapdağından azad etdi. Bununla da xalqımıza təxliyi zəfərdən doğan əvəzsiz qürur hissi yaşatdır. Azərbaycanımızın üzləşdiyi, qarşı-qarşıya gəldiyi düşmən isə hədsiz qəddar, nankor, dağdıcı, ziyanverici, vəhşi idi.

Bunu cənab Prezident çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb. Hər dəfə işğaldan azad edilmiş hansısa bölgəyə sefərləri zamanı, cənab Prezident də, bu sefərlərde daim onunla yanaşı addimlayan ölkənin birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva da gördükleri acı mənzərədən necə mütəəssir olundalarını dile getirib, dağdılmış, viran edilmiş yurd yerlerimizin, şəhərlərin, kəndlərin görüntülərini paylaşıblar. Artıq bütün dünya erməni vandalizmə şahiddir. Bu günləri erməni vandallarının xarabazara çevirdikləri tarixi yurdları-

mızın bərpası, inkişaf axarına qovuşması, sosial-iqtisadi dırçəlişi Azərbaycanın qarşısında duran ən mühüm vəzifədir. Dövlətimizin başçısı hər bir məsələdə olduğu kimi, bu istiqamətdə de aydın planlara, strateji hədəflərə malikdir.

Mövzu ilə bağlı "Şərq"ə açıqlama verən iqtisadçı-ekspert Rauf Qarayev bildirib ki, Qarabağ zonasının ilk növbədə bərpası

açıq müzein yaradılması planlaşdırılıb".

R.Qarayev qeyd edib ki, Qarabağda hər bir rayonun özünəməsus xüsusiyyəti var: "Misal üçün, Kəlbəcər isti sular, təbii ehtiyatlar mənəbəyidir. Bundan əlavə dağ turizmi, yay turizmi, qış turizmi, kurtar-sanatoriya, müalicəvi sanatoriya üçün bura əlvərmiş yerdər. Kəlbəcərdə heyvandarlıq üçün də kifayət qədər yaylaq var. Füzulin isə qədim rayonlardan biridir. Baxmayaraq ki, 1827-ci ilde inzibati ərazi vahidi kimi yaradılıb. Hesab edirəm ki, Füzulinin bu qədimliyi və tarixi ənənələri imkan-

bərpa etmək olar. Bundan əlavə, orada Texniki Universitetin filialını açmaq da yaxşı oları. Çünkü buradakı mütəxəssislər də bölgəyə xeyli xeyir vere bilərlər. Bundan əlavə İnşaat-Memarlıq Universitetinin də filialının Ağdamda açılmasını məqbul hesab edirəm".

Iqtisadçı-ekspert əlavə edib ki, Şuşa, Zəngilan, Qubadlı, Laçın, Cəbrayıllı rayonları da kənd təsərrüfatı, turizm və meden sənayesi üçün mühüm əhəmiyyətli bölgələrimizdəndir: "İşğaldan azad olmuş torpaqlarımızın həm təbii resurslarından, həm coğrafi mövqeyindən, həm bol suvarma üçün

mümkündür. Gələcəkdə hesab edirəm ki, Azərbaycan bu bölgədən geniş istifadə etmək bir çox sahədə uğur əldə edəcək. Tikinti materiallarının satışında, mədənçilik sahəsində, hətta deyərdim, hərbi avadanlıqların istehsalında belə bu bölgə öz təhlükəsizliyini təmin edə bilər. Çünkü ne vaxta ki mi düşmən bizim ərazi bütövlüyü müzü tanımayıb, hərb sahəsində qərəq qapımızı güclü nəzarətdə saxlamalıyıq. Sülh olsa belə, düşmənimizin kim olduğunu unutma留意. Çünkü tarix daim təkrarlanan faciərimizin baş verməməsi üçün bù-

Biz Qarabağı, Qarabağ da bizi dircəldəcək

Ölkənin iqtisadi inkişafı üçün bölgələrimizin sərvətlərindən maksimum yararlanmalıyıq

Üçün mütləq şəkildə ərazilər minənlardan təmizlənməlidir. O vurğulayıb ki, hazırda dövlət tərəfindən bu addımlar atılmaqdadır: "Bildiyiniz kimi, ermənilər bir çox rayonlarımızı viran güne qoyublar. Bu səbəbdən də həmin rayonların infrastrukturunu bərpa edilməlidir. Hesab edirəm ki, həmin rayonlarda erməni vandalizmini nümunə göstərən açıq müze yaradılmalıdır. Bu müze həm turistlər, həm də gələcək nəsil üçün bir yadigar olaraq qalaçaq. Hazırda bununla bağlı ölkə prezidenti də məsələ qaldırıb. Səhv etmirəmsə, Ağdamda üstü

verir ki, orada mədəniyyət mərkəzləri inkişaf etdirilsin. Bu da gələcəkdə mədəniyyət sahəsində, necə ki, əvvəller də olub, tərəxi şəxsiyyətlərin yetişməsinə zəmin yaradacaq. Ağdam rayonu da iqtisadi baxımdan Qarabağ zonasının lokomotivi olub. Hələ sovetlər birliyində qeyd olunurdu ki, o, ticarət dövriyyəsinə görə en önde gedən rayonlardan biridir. Buna görə də ölkədə xaricdən getirilən bir çox əmtəə mehsullarını Ağdamda tapmaq mümkün idi. Hətta bir çox zavodlar da orada yerləşib. Hesab edirəm ki, həmin zavodları yenidən

yararlı torpaqlarından ve suvarma imkanlarından aqrar sahədə, kənd təsərrüfatında, turizmdə və bir çox başqa sahələrdə istifadə etmək

tün sahələr üzrə inkişaf etməliyik. Buna Azərbaycan xalqının igidliyi, elmi və təbii sərvətləri nümunədir".

Aynurə Pənahqızı

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Bir az gözləməliyik

Bütün ehtimallara qarşı ehtiyatı əldən vermək olmaz

İstiqamətində ölkəmizdə mütəmədi tədqiqatlar aparılır. Tədqiqatların nəticəsinə görə, bu güne kimi ölkədə "Hindistan şammi" (Delta) rəsmi şəkildə qeydə alınmadığı müəyyən olunub. Bununla belə, TƏBİB epidemioloji vəziyyət nəzərə alınaraq, müvafiq sanitariya və gigiyena qaydalarına riayət olunmasının tövsiyə edir. Qeyd olunur ki, koronavirusun "Hindistan şammi"na inдиyədək dünyanın 80-dən çox ölkəsində rast gəlinib. Bu şammın artıq qonşu Gürcüstəndə da qeydə alınır. Və ölüm halları da var. "Hindistan şammi" koronavirusun digər şamlarına nisbətən daha sürətlə yayılması ilə fərqlənir. Eynilə Böyük Britaniya şammi kimi. Mütəxəssislər COVID-əleyhinə tətbiq olunan vaksinlərin eyni qaydada bu şamma qarşı da effektiv olduğunu bildirirlər. Lakin "Delta"nın Azərbaycana qonşu və daha sıx temasda olduğumuz ölkələrdə getdikcə çox yayılması təhlükənin yaxında olduğu qənaəti yaradır. Məlum olduğu kimi qardaş Türkiyədə "Delta" və "Delta plus"

şamlarının mövcudluğu rəsmən təsdiqlenib. Türkiye Səhiyyə naziri Fəxrəddin Qoca qeyd edib ki, ölkənin 30 bölgəsində bu şama yolu xuma faktları qeydə alınır. Yoluxma sayı 224-dən 284-ə yüksəlib. Koronavirusun "Delta" şammi daha çox böyük şəhərlərdə və

"Delta" ilə bağlı şayiələr də çoxdur. Bu şammin tam elmi sübutu hələ yoxdur"

əsasən İstanbulda qeydə alınır. Nazir "Delta" variantının Rusiyadan gələn turistlərde də çox müəyyən edildiyini deyib və bu səbəbdən sərt tədbirlərə əl atıldılarını vurgulayıb: "Hər vətəndaşdan, o cümlədən Rusiyadan gələnlər də daxil, 48 saat və ya 72 saat əvvəldən antigen və ya digər testlər alınır, lakin bunu yetərlər saymırıq. Və seçmə üsü ilə vətəndaşlardan test nümunələri alınır. Əger "Delta"ya yoluxma sayında sıçrış olduğu təsbit edilərsə, hansi sərt karantin tədbirlərinə əl atılacaqı

bəllidir".

Həkim-infeksiyonist Mərdan Əliyev "Şərq"ə açıqlamasında qeyd etdi ki, "Delta"nın Azərbaycana xaricdən gələmə ehtimalı var: "Ona görə də ölkəyə səfer edənlər, başqa bir ölkəyə gedib təkrar Azərbaycana qayıdanlar, xarici ölkələrdən Vətəne dönenlər dönüş sonrası ciddi yoxlanmalıdır. Yaxma testinin alınması məsləhətdir, bundan əlavə yaxşı olar ki, həmin şəxslər 14 gün nəzarət altında olusunlar. Heç olmasa, minimum 10 gün. Təyyarə reysləri məhdudlaş-

dırılmalı, ölkəyə geliş-gedişə məhdudiyyətlər qoyulmalıdır. Məhz "Delta" şammi təhlükəsini nəzərə alaraq Türkiye bir sıra təyyarə reyslərini müvəqqəti dayandırıb. Biz də bu növ qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirməliyik".

M.Əliyev bildirdi ki, "Delta" şammi "Covid"in Böyük Britaniya variənti kimi sürətlidir - yoluxma sürəti böyükdür, lakin "Delta"nın patogenliyi B.Britaniya variəntindən daha ağırdrı:

- "Delta"ya "Hindistan" şammi da deyilir, cünki ilk dəfə məhz bu ölkədə tapılıb. Amma "Delta" B.Britaniya variantından ağır - demək olar, 60 faiz daha ağır şammdir. "Delta" ilə bağlı şayiələr də çoxdur. Bu şammin tam elmi sübutu hələ yoxdur. Vaksinlərə bağlı da müxtəlif rəylər verilir. Vaksin istehsalçılarının hərəsi öz vaksinini tərifləyir və "Delta" şamminə qarşı effektiv olduğunu deyir. Lakin bunlar da həle sübut olunmayıb. Ona görə də ən doğru yol, karantin qaydalarına ciddi riayət etmək, yoluxma sayının azalmasına güvənib riskə getmeməkdir. Bir az gözləməliyik. Bu şammi haqqında elmi tədqiqatlar dəqiqləşsin, yoluxduruculuğu, xəstəliyin gedisi barədə aydın elmi təhlillər ortaya qoysun, sonra arxayılaşsaq. Təsviyəm budur ki, əhali özünü qorusun. Hər ehtimala qarşı ehtiyatı əldən verməmeliyik.

Məlahət Rzayeva

Heç kim unudulmur...

1980-ci illərin axırlarında SSRİ-nin dağlacağına duyuq düşən mənfur qonşularımız özlerinin əsl simalarını yenidən göstərilər. Öten əsrden başlayaraq Azərbaycan əsəssiz ərazi iddiaları irəlilərə səren ermənilər keçmiş İrevan xanlığı və oza-mənki Sovet Ermənistəni ərazisindən Azərbaycan türklərini son nəfərindək deportasiya etdilər, Qarabağ və ətraf ərazilərdə iğtişaşlara başladılar. Faciə xalqı sarsıldı, amma sindirmədi. Xalq daha möhkəm birleşdi, azınlara, hakimiyət hərislərinə, işgalçılara qarşı qəzəb, hidet əks təsire çevrildi.

Azərbaycanın hər yerində könüllü dəstələri Qarabağa yollandı. Bizim kəndimizin ərazisindən də gənclər azığın düşmənə cavab verməyə getdilər. Qanlı Yanvar hadisələrində olduğu kimi, bu döyüslərdə də şəhidlərimiz oldu, onlar heç unudulmadı. Ərazidəki məktəblərə onların adı verildi, qəbirləri düzəldildi, məktəbilər tərəfindən, dini bayramlarda öz ölürlərini yad etməyə gələn bütün yaşlılar tərəfindən ziyarət olundu, dualar oxundu. Bu məharibəde biz məglub ölkə olduq. Daxildə gəden çəkişmələr, ermənilərin havadarlarının çoxluğu bizi məglubiyətə uğradı.

Azərbaycan belə bir düşmənə qarşı güclənməli idi. Görkəmlı siyasetçi, ümummilli lider Heydər Əliyevin yaratdığı təmel üzərində onun davamçısı İlham Əliyev ordumuza inkişaf etdirdi. Silahlı Qüvvələrimiz yeni texnikaya yiyələndi, döyük texnikası artırdı. Xalqımızda qələbəye

“Şəhidlər bulağı” kəndin and yerinə çevrilib

Burada Vətən savaşında canlarını fəda etmiş qəhrəmanlarımız uyuyur

inam, ruh yüksəkliyi qüvvətləndi. Nəhayət, qisas günü gəlib çatdı. Hər yerdə olduğu kimi, bizim kəndimizdən də qorxmaz cəgullar cəbhəyə yola düşdülər. 44 günlük müharibə zəfərlə bitdi. Azərbaycan ovladlarının çiyinlərindən elə bil gözə görünməz bir ağır yük götürdü. Hami azad nefəs aldı. 44 gün ərzində qələbə xəbərləri ilə yanaşı, ağır da olsa, şəhid xəbərləri də gelirdi. Bu günlərdə kənd sahilərimiz iki acı xəber aldı. Döyüşen igidlərimizdən isməyil Məmmədovun, ondan beş gün sonra Ülvü Məmmədovun şəhid olması xəberi təkəc valideynlərini deyil, bir ailə kimi yaşayan bütün kənd əhlini sarsıldı. Lakin bu acı xəbərin içərisində bir qürur, fəxər də var idi. Bu oğullar vətəni necə sevməyi biz dirilər nümunə göstərirdi. Qarabağ uğrunda üçüncü müharibə qələbə ilə başa çatdı. Sanki atalar üçdən demişdi.

Bu günlərdə - Silahlı Qüvvələrinin səhəri kənd camaati uşaqlı-böyüklü kəndin mərkəzinə toplasdı; açılış olacaqdı. Kəndimizdən olan 20 Yanvar və son iki Qarabağ müharibələrinin 8 şəhidinin şərəfinə “Şəhidlər bulağı”nın açılışı idi. Bu sevincə şərik

olaraq kəndimizdən kənarda, Qubada, Xaçmazda, Bakıda yaşayanlarımıza da tədbirdən xəbər tutub gəlmisdilər. Hami şəhidlər qarşısında özünü borclu bilirdi. Əthalisinin saynisbəti nəzəre alınanda Yerfi ərazi inzibati vahidliyi ən çox şəhid vermış kəndlərdəndir

“Şəhidlər bulağı”nın yeri təsadüfi də olsa, sanki düşünlərək seçilmişdi. Bu yoldan öten kənd camaati yüz ildən çoxdur ki, buraya çatanda ayaq saxlayır, ya bir salavat verir, ya da dua oxuyur. Çünkü burda, hasarın içərisində, ərik ağacının altında XIX əsrin ikinci yarısında yaşamış nuranı bir şəxs, Hacı İbrahim Əfendi uyuyur. Bu gündən isə onun yanında tikilmiş “Şəhidlər bulağı” bu yeri daha da məqəddəslişəndirdi. Artıq bütün

kənd əhli bilir ki, bu yer məktəbilərimiz, hərbi xidmətə gedənlərimiz, hərbidən qayıdanlarımıza, eləcə də hər bir kənd sakini üçün and yerinə əvviləcəkdir. Müstəqiliyinin tarixində Birinci Qarabağ müharibəsi və onun şəhidləri, iştirakçıları unutdurulubsa da müstəqiliyimin bərpasından sonrakı iki müharibənin şəhidləri, hətta qaziləri, iştirakçıları belə unudulmayaçaq. Vətənimizin Silahlı Qüvvələri dəha da güclənəcək, dünənədə bizim haqqımız müdafiə edənlər çoxalacaq, biz isə “Qarı düşmən dəst olmaz” məsəlini bir daha unutmayacaq.

Tahir HƏSƏNLİ,
Quba rayonu, Yerfi kəndi.

Bölgəyə istirahətə gedənlər narazıdır

Yumşalmadan sonra sahibkarlar qiymətləri bahalaşdırıblar

“Karantin qaydaları yumşaldıqdan sonra dincəlmək üçün bölgələrə getmək istəyənlərin sayında ciddi artımlar müşahidə edilir.”

Monitoringlər göstərir ki, bölgərimizdə olan turizm obyektləri qiymətləri pandemiyanın əvvəlki dövr ilə müqayisədə xeyli yüksəldiblər. Bu isə məzuniyyətlərin rayonlarda keçirmək istəyənlər üçün ciddi çətinliklər yaradır”.

Daxili turizmi inkişaf etdirmək üçün vətəndaşların məmənunluğunu əsas şartdır

Bunu Milli Məclisin deputati Vüqar Bayramov “Şərq”ə açıqlamasında bildirib. Onun sözlərinə görə, turizm xidmətlərində qiymət artımlarının səbəbləri iqtisadi baxımdan aydın olmasa da, bir sıra sahibkarların pandemiyanın ardından “daha qısa zamanda daha çox gelir” əldə etmək prinsipi ilə işləyəcəyi danılmazdır.

Deputat vurğulayıb ki, inkişaf etmiş ölkənin təcrübəsi göstərir ki, turizm gəlirlərinin əhəmiyyətli hissəsi daxili turizmin payına düşür: “Avropa İttifaqında turizm gəlirlərinin 80 faizi daxili turizm hesabına formalaşır. Amma bizdə qiymətlərin yüksəlməsi daxili turizmdə imkanları xeyli məhdudlaşdırır. Bir tərəfdən, sahibkarların qiymətləri artırıbmaması, əksinə, optimallaşdırması üçün daha çox təşviqəcidi və maarifləndirici tədbirlərin həyata keçirilməsi vacibdir. Digər tərəfdən, turizmdə çalışan sahibkarların xərclərinin azaldılması üçün bir sıra Mərkəzi Şərqi Avropa ölkələrində olduğu kimi vergi güzəştləri de daxil olmaqla xüsusi güzəştlərin tətbiqi məqsədə uyğun olmalıdır. Eyni zamanda, qonşu Türkiyədə olduğu kimi öten əsrin 80-90-cı illərində subsidiyaların verilməsi mexanizminin tətbiqi mümkünür. Bununla da bu sektorda çalışan sahibkarların xərclərinin azaldılmasına nail olmaq mümkünür”.

V.Bayramov əlavə edib ki, bütün bunların fonunda sahibkarların süni şəkildə tələbin artmasına nəzərə alaraq qiymətləri yüksəltməmələri də vacibdir: “Doğrudur, tələb artanda əksər hallarda qiymətə təsir edir. Turizm spesifik sahə olduğu üçün burada qiymətlərin əlçatan olması vacibdir. Dövlət tərəfindən bu istiqamətdə təşviq mexanizmlərinin genişləndirilməsi, eyni zamanda sahibkarların da korporativ sosial məsuliyyətə uyğun olaraq, dəha optimal qiymət təklif etməsinə ehtiyac var ki, vətəndaşlar, xüsusən yay mövsumundə daxili turizmdən faydalana bilsinlər”.

Aynurə Pənahqızı

“Bizim gürcülərlə ortaqa nöqtələrimiz əldən”

Nəriman Əbdürəhmanlı: “Onları reallaşdırmaq, birgə layihələr həyata keçirməyin zamanı əldən”

gülayıb.

Yazıçı-publisist, Azərbaycan Kinematoqrafçılar İttifaqının üzvü Nəriman Əbdürəhmanlı
“Şərq”ə açıqlamasında qeyd etdi ki, mədəniyyət nazirinin təkliflər paketində nələr olduğunu bilmir, lakin Azərbaycanla Gürcüstan arasında mədəni sahədə əməkdaşlıq üçün kifayət qədər imkanlar var:

- Azərbaycanla Gürcüstan o qədər yaxın, bir-birilə dost ölkələrdir ki, mədəni əlaqələr hazırlı seviyyədə qalmamalıdır. Daha da

genişlənməli, saxələnməlidir. Azərbaycan Türkiye ilə qardaş, dost ölkə olduğu kimi, Gürcüstənla da ən yaxın, dost dövlətdir. Belə olduğu halda mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq da yüksək səviyyədə olmalıdır. Tbilisi de Azərbaycan Dövlət Teatrı var. Truppası, aktyorları... Lakin teatrın binası uzun illərdir ki, qəza vəziyyətindədir. Və bu, daim narazılıq yaradır. Mərhüm prezidentimiz Heydər Əliyev Tiflisə səfər edənə məsələni qaldırdı, sonra ora mütəxəssislərden ibaret nümyən-

dələr göndərildi ki, məsələ araşdırılsın. Teatrın dövlət statusu saxlandı, lakin bina hələ də qəzalı vəziyyətdədir. Gürcüstən hökuməti teatra vəsait ayırr, lakin bu, cüzdidir. Görək məsələ qaldırılsın, teatrın binası bərpa olunsun ki, teatr öz binasında fəaliyyətini da-

vam etdirə bilsin. Bundan başqa, kino, rəngkarlıq, musiqi, televiziya sahəsində birge layihələr icra edilə bilər. Gürcüstənə bizim çox istedadlı rəssamlarımız, fotoqraflarımız var. Onların Bakıda sərgilərini teşkil etmək olar. Birge kitab layihələri, tv-layihələr həyata keçirilmə olar. Gürcüstənə dövləti ərazisində 500 mindən artıq Azərbaycan türkə yaşıyır, Azərbaycanda isə 10 min gürcü - inqiloy. Azərbaycanlılar gürcü mədəniyyətinə ineqrasiyada böyük rol oynadıqları kimi, burdakı inqiloylar da bizim mədəniyyətə öz töhfələrini verirler. Bizim gürcülərlə mədəniyyət sahəsində birgə, ortaqa nöqtələrimiz əldən. Onları reallaşdırmaq, birgə layihələr həyata keçirməyin zamanı əldən”.

Məlahət Rzayeva

Həc bir məktəb rəhbəri təkbaşına qərar verə bilməz

Məktəbilər üçün yeni geyim nümunələri təsdiq üçün təqdim edilib. Bu barədə Təhsil Nazirliyindən bildirilib. Rəsmi məlumat görə, həmin təsvirlər təsdiq edildiyi təqdirdə ictimaiyyətə bildiriləcək. Bununla belə qeyd edilib ki, yeni geyim forması təsdiq olunduqdan bir müddət sonra da hazırda qüvvədə olan məktəbli formaları da istifadədə qalacaq.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov mövzu barədə "Şərq"ə açıqlama verib. O qeyd edib ki, ölkəmizdə məktəbli forması ənənəsi kütəvi şəkildə sovetlər dövründə tətbiq edilməye başlayıb: "Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il tarixli qərarı ile təsdiq edilən Ümumtehsil Məktəblərinin Nümunəvi Nizamnaməsinə əsasən, orta təhsil alanların geyim forması hər məktəbin öz nizamnaməsi ile müyyəyen olunurdu. Yəni hər məktəb öz şagirdləri üçün vahid geyim forması tətbiq edə bilərdi. Həmin prosesə nəzarət de eə məktəbin özü tərəfindən heyata keçirildi. Amma Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Ümumi təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 29 mart tarixli

Vahid məktəbli formaları üçün hər bir məktəbin pedaqoji şurası təkliflər hazırlamalıdır

1532-VQ nömrəli Qanunu-nun tətbiqi barədə" fermana əsasən dövlət ümumi təhsil müəssisəsində təhsilalanlar üçün vahid geyim formaları tətbiq edilməlidir. Belə ki, Təhsil Nazirliyi tərəfindən 4-5 vahid məktəbli geyiminin formaları təsdiqlənəcək və təhsil müəssisələri yalnız bu geyimlərdən istifadə edə biləcəklər".

K.Əsədov əlavə edib ki, ümumtəhsil məktəblərində şagirdlər üçün vahid forma məktəbli geyiminin tətbiqi uzun illərdən bəri təhsil sistemində mütərəqqi ənənələrdən bəri olub: "Maddi imkanlarından asılı olmayıraq, bütün şagirdlərin məktəbə eyni geyimdə gəlməsi sosial bərabərliyin real nümunələrindən bəri kimi həmişə bəyənilib. Məktəblilərin mənəvi tərbiyəsinə, təlimin demokratik əsaslarda qurulmasına müsbət təsir göstərib. Respublikamızın, habelə yaxın və uzaq xarici ölkələrin bu sahədəki təcrübəsi göstərir ki, məktəbli forması təhsil alıqları müəssisədə, eyni zamanda ictimai heyatda şagirdlərin öz faaliyyətlərinə və davranışlarına məsuliyyət yanaşmalarında, cəmiyyətdə özlərinə qarşı hörmət və rəğbət hissini oydurmaşında, bütövlükde məktəbin nüfuzunu qaldırılmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Bu gün ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 4472 orta məktəbə təhsil alan 1.6 milyon şagirdin hər biri vahid məktəbli forması ilə tədris prosesinin iştirakmasına çevirilir. Amma bu o demək deyil ki, bütün məktəblər eyni məktəbli formasından istifadə etməlidir. Hər bir məktəbin pedaqoji

şurası qərar qəbul edib təklif edilmiş 4-5 layihədən istədikləri dizaynda forma müyyəyen edə bilərlər. Yəni ayrı-ayrı məktəblər üçün material və dizayn baxımından fərqli geyim formasının mövcud olması mümkünür və bu barədə məhdudiyyət yoxdur. Bir vacib məqamı qeyd edim ki, məktəbli formasının tətbiqi barədə tədbirlər hər bir məktəb üzrə bilavasitə valideyn komitəsinin, məktəb-valideyn assosiasiyanın, şagird özünüidarə təşkilatının iştirakı ilə müzakirə edilib müvafiq qərar qəbul olunduqdan sonra qəbul edilə bilər. Həc bir məktəb rəhbəri bununla bağlı təkbaşına qərar qəbul edə bilməz".

Təhsil eksperti vurgulayıb ki, rayonlarda məktəbli formasından istifadə ilə bağlı müyyəyen çatışmazlıqlar var: "Bu da hava şəraiti ilə bağlıdır. Belə ki, valideynlər soyuq havalarda məktəbli formaların nazik olduğu üçün uşaqlar üzüyülər, onlara soyuq olur. Ona görə də daha çox qış aylarında bu hal baş verir. Hesab edəm ki, məktəbli formaları iqlim və hava şəraitindən görə təşkil olunsa, ondan istifadə ilə bağlı problem olmaz. Digər tərəfdən isə geyimlərin tikilmesi ilə Bakı Tiksi Evi (BTE) maşğul olmamalıdır. Bu, keyfiyyətə ciddi təsir göstəre və rəqabət mühitini aşağı sala bilər. Ona görə de Təhsil Nazirliyi 4-5 eskizi müyyən edib ictimaiyyətə təqdim etməli və məktəblərə göndərməlidir. Onun standartlara uyğun olaraq tikilməsini valideynlər ya fərdi qaydada, ya kollektiv şəkildə, ya da ki, məktəbə birlikdə həyata keçirməlidirlər".

Aynurə Pənahqızı

"Artıq çox az vaxt qalıb"

Elçin Bayramlı: "Kür çayında su kritik həddə azalıb, kiçik çaylar quruyub"

arzuolunan deyil.

"Altay" Sosial-iqtisadi Araşdırımlar Mərkəzinin rəhbəri Elçin Bayramlı bu barədə "Şərq"ə danışır: "Neçə vaxtdır həyəcan təbili çaldığımız problem yaxınlaşmaqdadır. Əksər ölkələr, hətta su ehtiyati bol olan Ermenistan belə qabaqlayıcı tədbirlər görməyə çalışır. Beynəlxalq ekoloji tədqiqat mərkəzləri, alımlar uzun illərdir qlobal quraqlıq baş verəcəyini deyirlər. Son illərdə artıq bunun əlamətləri özünü çox ciddi bürüze verir.

Azərbaycan dünyada ehalisinə və ərazisine görə içməli su ehtiyatının az olduğu ölkələrdəndir. Cənubi Qafqazın ərazisindən yariya yaxınını teşkil etməyimizə baxma yaraq, içməli su ehtiyatının yalnız 15 faizi bizim payımıza düşür. Azərbaycanda ümumi su ehtiyatı 31, Gürcüstanda 63, Ermənistanda 8 kubkilometrdir.

Yerli su ehtiyatlarına gəlinçə, ölkəmizdə 10.3, Gürcüstanda 53.6, Ermənistanda 6.5 kubkilometr yerli su ehtiyatı var ki, bunun bir il ərzində hər bir nəfərə düşən

hisəsi Azərbaycanda 1.03, Gürcüstanda 13.7, Ermənistanda isə 2.2 min kubmetrdir. Göründüyü kimi, biz Gürcüstana nisbətən daha ağır vəziyyətdəyik. Üstəlik, su ehtiyatımızın 70 faizi ölkə sərhədlərindən kənar mənbələrdə formalasılır. Bu da qlobal quraqlıq və su böhrəni zamanı çox ciddi təhlükə qarşısında qalacağımızı deməyə esas verir. Əlbəttə, müvafiq tədbirlər görülməsə, vəziyyət mürəkkəbə şəhərə bilər. Artıq çox az vaxt qalıb. Kür çayında su kritik həddə azalıb, kiçik çaylar quruyub gedir".

E.Bayramlı, həmçinin problemləri sadaladı: "Uzun illərdir, televiziya və metbuatda həyəcan təbili çalırıq, yaxında problem yaranacağına deyirdik. Lakin aidiyyəti orqanlardan reaksiya yox idi. Gərək ciddi problem yaranandan sonra işe keçərlər!"

Qabaqcadan problemin yaranmasının qarşısını almaq olmaz mı?! Onlar bu işləri görəməkdənə, konkret problemlərin yaranacağını deyən və qabaqlayıcı tədbirlər görlümsünə çağırılanları susdurmağa

"Nə üçün dəniz kənarında su şirinləşdirici zavodlar tikilməyib? Niyə yaşayış məntəqələrinin və təsərrüfatların su təminatı üçün alternativ mənbələr və xətlər yaradılmayıb?"

çalışırdılar. İndi cavab versinlər - milyardlarla pul hara, nəyə, necə xərclənib, niyə bu sahədəki problemlər həll olunmayıb?! Niyə kəndlərdə artezian qazdırmaq isteyən təsərrüfat sahiblərinə bürokratik manecələr yaradılıb və quyu qazılması üçün böyük qiymət qoyulub? Nə üçün dəniz kənarında su şirinləşdirici zavodlar tikilməyib? Niyə yaşayış məntəqələrinin və təsərrüfatların su təminatı üçün alternativ mənbələr və xətlər yaradılmayıb? Aidiyyəti təşkilatla-

rın rəhbər şəxsləri nə işlə məşğuldurlar? Həmçinin əhali sudan qənaətli istifadə etməlidir. Suvarmada yeni qənaətcil texniki qurğular tətbiq olunmalıdır. Bir çox ölkələrdə hətta yağış suyunu yiğib istifadə edirlər. Bu problemi həlli üçün innovativ texnologiyalar tətbiq olunmalıdır. Mümkün olan bütün yerüstü və yeraltı su mənbələrindən səmərəli istifadə edilmelidir".

Kənan Novruzov

Kənd yerlərində qızlar çox əlacsızdır

Təhsili olmadığına görə cavan-cavan gəlinlər qurban gedir

Şamaxı rayonunda hamilə qadın intihar edib. Hadisə Qaleybügurt kəndində qeydə alınıb. 2001-ci il təvəllüdü

Quliyeva Səkina Sədrəddin qızı yaşadığı evin həyətində yerləşən tövlədə özünü asıb.

Məlumatla görə, S.Quliyeva dörd aylıq hamile olub. Faktla bağlı Şamaxı Rayon Prokurorluğu tərefindən araşdırma aparılır.

Baş verənlərlə bağlı "Şərq"ə danışan yaçı-jurnalist Türkən Turan bildirib ki, 2021-ci il olsa da, hələ cəmiyyətimizdə "gelinliklə getdiyin evdən kəfənlə çıxacaqsan" düşünəcisi hökm sürür:

"Artıq neçənci intihar hadisəsidir ki, övladı olan və ya hamilə qadınlar intihar edir. Bu hadisələr adı hal alıb. Belə halların kökündə təhəsilsizlik dayanır. Qadın fikirləşir ki, valideynləri ər evindən yalnız kəfənlə çıxmış olduğunu deyiblər, ərin yanında qala bilmir, özü isə serbest şəkildə öz ayaqları üzərində dura bilmir. Böyük ehtimalla intihar edən qadın hansısa peşə sahibi deyil. Ona görə qız uşaqlarının təhsil almazı çox önemlidir. Ümumiyyətə, buna bənzər nə kimi problemlər baş verirse, hamısı qızların təhsilsizliyindən doğur. Hələ də valideynlərin düşüncəsi dəyişməyib. Bir ana və ata niyə övladının arxasında dayanmasın ki? Övladlarının ölümüne razı olurlar, amma bəşərşənəsə yox. Rayon yerlərində vəziyyət isə daha acinacaqlıdır. Bakıdakı qadınlar heç nə bacarmasalar da, ali təhsilləri olmasa da, gedib qab yumaqla pul qazanıb çətinliklə olsa da, ayaqda qalırlar. Kənd yerlərindəki qadınlar isə tamamilə əlacsızdır. Milli mentalitet ailələrimizi tamamilə mehv edir, insanların həyatı həsənəna başa gelir".

Yeganə Bayramova

Yarı xaricdədir, yarı Vətəndə...

Şou-biznes ulduzları övladlarını necə lazımdır bəsləyir

Daim göz önünde olan, ictimaiyyət tərəfindən tanınan insanların ailələri, özəl həyatları maraq doğurub. Ən çox da incəsənət adamlarının talepleri, onların aile üzvləri medianın gündəmində olub.

Bu səbəbdəndir ki, bəzən məşhurlar övladlarını mətbuatdan uzaq tuturlar. Onların fotolarının və haqlarında bilgilərin yayılmasını istəmirler. Əksər halda isə elə uşaqların özləri populyarlıqdan qaçırlar. Lakin bir məşhur övladı olduğunu üçün istər-istəməz insanlar tərəfindən tanınırlar. Eyni zamanda adları zaman-zaman mediada hallanır. Bəs görəsən onlar hansı işlə məşguldurlar? Valideynlərinin yolunu davam etdirirlərmi?

Biz də siz oxucularımız üçün tanınan simaların övladlarının işlərini və

təhsil alıqları ixtisasları arasında. Məsələn, Xalq artisti Flora Kərimovanın qızı Zümrüt Şəfiyeva müalicə işi üzrə təhsil alıb. O, daha sonra İngiltərə vətəndaşlığını alaraq Siti London Universitetinin Psixologiya fakültəsində oxuyub.

Əməkdar artist Aybəniz Haşımovanın qızı Aynışan Quliyeva bir vaxt müğənnilik edib. O hətta "O səs Türkiyə" mahnı musabiqəsinə qatılıb. Aynışan indi blogerliklə məşğuldur. Həmçinin onun geyim mağazası da var.

Aygün Kazımovanın qızı İlqarə də özü kimi müğənnidir. O, "Sənsizəm mən", "Metro" kimi mahnıları izləyicilərinə təqdim edib.

Xalq artisti Mələkxanım Əyyubovanın iki övladı var. Sənətçinin oğlu biznesmendir, qızı Nəzrin isə rəssam-

dır. Nəzrin həm də blogerdir.

Brilliant Dadaşovanın oğlu Cahad Hacıyev "Bahçeşehir" Universitetinin "Diplomatiya" fakültəsini bitirib. O, həmçinin "İtest.az" platformasının qurucusudur.

Nadir Qafarzadənin hər iki oğlu da xaricdə təhsil alıb. Müğənninin kiçik oğlu Əziz yaxın günlərdə ifaçılıq etməyə başlayıb.

Nura Suri üç oğul anasıdır. İki övladı xaricdə oxuyub. Büyük oğlu Xosrov hazırda ABŞ-da yaşayır.

Müğənni Rəqsənə İsmayılovanın qızı Aysun da onun yolunu davam

Adını söyləmədi

Vüsələ məşhur rejissorla sevgili olub

Aparıcı Vüsələ Əlizadə məşhur rejissorla bir vaxt sevgili olduğunu açıqlayıb.

"Şərq" xəber verir ki, V.Əlizadə "Onun sirri" programında keçmiş sevgilisinin adını söyləməsə də, ayrılma səbəbindən danişib: "Bir gün ev nömrəsinə zəng etdim, cavab verdi. Söylədim ki, necəsən? O isə başqa bir qızın adını çəkdi ki, filankəs sənsən? Nəsə demədən "odboy" verdim. Elñur Məmmədovun oxuduğu bir mahnı var: "Özünü mənim üçün dəfn etmiş oldun". Sözlərini həmin gece yazmışam. Özünü mənim üçün dəfn etmiş oldu. Məne görə bitdi".

Samirə

"Şitxana!"

Tolik Zaurun verilişini lağla qoydu

Xəbər verdiyi-miz kimi "Həmin Zaur" progra-mında müğənni Rüfət Axundo-vun qol saatının qiyməti müzaki-rə olunub. Verilişin həmin hissəsi sosial şəbəkələrdə paylaşılib.

Prodüser Tarix Əliyev (Tolik) sözügedən məsələyə sərt reaksiya verib.

"Şərq"in məlumatına görə, o, səhifələrdən birində rəy yazaraq verilişə irad bildirib: "Danışmağa mövzu olmayanda bilmirlər nədən bəhs etsinlər. Bu da nədən irəli gelir? Çünkü fikirləri yalnız hansı müğənniye şirinlik etməkdir. Bəlkə toyular saldılar. Şitxana!".

Samirə

"Şəhid analarının gözünün yaşı..."

Könül Kərimovanın qızı şortda olan fotosuna irad tutdular

Müğənni Könül Kərimova instaq-ramda növbəti də-fə paylaşım edib.

"Şərq" xəber verir ki, onun fotosu tenqid atəşinə tutulub. Buna səbəb sənətçinin qızı şortda fotosunu paylaşması olub. Ona izleyiciləri irad bildirib.

Məsələn, "aliyeva_55" adlı istifadəçi "Şəhid analarının gözünün yaşı" qurumadığı vaxtda belə şəkillər paylaşmanın yeri deyil. O igitlər şəhid olmasayıd, indi belə poz verib, foto çəkdirdə bilməzdin. Gelin, bir az saygılı olaq. Ayıbdır" rəyini yazıb.

"Sevlyadəmir": "Fikirlesirəm ki, bizim xalq avroplaşamaq isteyir. Amma bundan çox uzaqlaş. Hele də balaca çanta ilə çimərliyə gedildirmi?"

Bununla yanaşı sənətçini dəstəkləyənlər də olub.

"İbarau": "Ay mənim gözəl milletim, axı biz ni-yə belə korlandıq? Bir Azərbaycan xanımı şəklini paylaşır. Nə gəldi yazırsınız. Hər insanın özüne görə mənliyi, şəxsiyyəti var. O size cavab yazır-sa, demek ki, başqasına artıq-əskik yazmaq la-zım deyil".

Samirə

"Eldən ayıb idi"

Günlərdir şəhidin nişanlısının başqası ilə evlənməsi müzakirə olunur. Burda haqlı və haqşır tərəflər də var. Məsələn, ikinci Dünya müharibəsində xeyli sayıda qadın dul qaldı. Onlardan qara yaylığı açmayıan, qardaş yolu gözləyən, ömrünün sona qədər təkrar evlənməyən xanımlar var idi. Hətta dərddən siqaret belə çəkirdilər. Kimsə bir söz demirdi. Çünkü dərdlərini anlayırdılar".

"Şərq" xəber verir ki, bu sözləri instagram hesabında paylaşıdiği videoda şaire Nazi-le Səfəri söyləyib. O, fikirlərinə bunları da əlavə edib: "Burda rezonans doğuran şəhidin ilinin çıxmamasıdır. Şəhid elin, xalqındır. Sən bir şəhid nişanlısı olduğun üçün qürur duya bilməmisən. Amma eldən ayıb idi. Bu üzdən gözləmək lazımdı. Şəhidlərimizin də nişanlıları, xanımları nə vaxtsa yenidən ailə qura bilər. Təbii ki, bu, istəyə bağ-

lıdır. Həm dinimiz də buna icazə verir. Həddən artıq sevənlər isə uzun illər yaş üstə yaş getirəcək, yenidən evləməyəcək. Həmin qız isə heç düzgün etmedi. Üzündə ele ironiya, ismarış var, sanki böyük bir iş görmüşən. Atan-anan hara baxır?"

Qapına ikinci elçi geləndə gedib birinci qayınanandan icazə, hallalıq al-

məli idin. Zaten şəhid ana-sının sinəsinə bir dağ basılıb, ikincini de sən basmamalı idin. İcəzə al-san, bəlkə də halallıq verədi.

Səninlə evlənən oğlan burada canı sağlam olan-da, köhne nişanlın gedib şəhid olub. Bu, ədalət deyil. Sən anlamasan da, o başa düşməli idi. Şəhid analarının sinəsinə dağ çəkmək olmaz. Onların ayağının tozu olmalıdır. Sən neynir-sən, hələ mahnı oxuyub video da çəkirsən. Hansı gününə?!"

Qeyd edək ki, şəhid Fərruz Hüsey-nov Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin baş leytenantı olub. Sosial şəbəkələr-de şəhidimizin 4 illik nişanlığının yenidən ailə həyatı qurmağa hazırlaşması ilə bağlı xəbərlər yayılıb. Bu məsələ cəmiyyətdə qəzəb doğurub.

Samirə

"Tosuncuğ"un son fırıldağı

(Əvvəli səh: 16-də)

Türkiyənin "Hürriyet" qəzeti yazdığına görə, M.Aydının yanında işləyen A.Doğukan da bir müddət sonra ondan ayrılib oxşar bir sayt yaradıb. Buna hiddətlənən M.Aydın "saytin ey-nisini o da yaratmış" dediyi A.Doğukanla bir parkda görüşüb.

Onu zorla avtomobilinə mindirək Bodrumdakı evinə aparıb və təhdid edib. Təhdid

anlarını da mobil telefonuya görünüyə alıb. Sonra A.Doğukanın saytin şifrlərini tələb edib və sayti bağlatdırıb. A.Doğukanın şikayəti ilə M.Aydın saxlanılıb, telefonundakı görüntülər də polisin elinə keçib. Görüntülərdə "Tosuncuğ"un A.Doğukana "səni burda döyerəm, o zaman danışmağa başlayarsan. İnşallah, şifrləri unutdu, burda yaxşıca kötək yeyərsən məndən. Bura gəlişini unutma, unutma, tamam mı?! Sözümüz dinləsən, qorxulacaq bir şey yoxdur. Biz adam yemirik. Gözel-gözəl "söh-

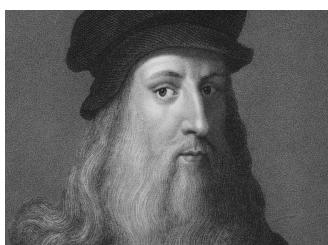
Yeni görüntülər ortaya çıxıb

bət" edirik. Adam kimi yanında çalış, gözel işlər görəcəyik, de-medimmi? Nəyinə yetmədi?" deyir. Xatırladaq ki, M.Aydına əvvəlcə məhkəmə tərəfindən 7 il azadlıqdan məhrumetmə cəzası verilib, lakin sonra 7 illik müddət 7 aya endirilib. Bu müddətdə də o, Ferma Bankı qurub insanlara fırıldaq gələrək milyonlar qazanıb. Onun tikdiriyi icazəsiz villa barəsində də sökmək qərarı çıxarılib. "Tosuncuğ"un yaşıdağı Aydınlarında heç kəs onunla ünsiyyət qurmur, əla-qə saxlamır artıq. M.Aydın illərdir doğma kəndinə getmir. M.Aydının emisi kəndin muxtarıdır. Ferma Bankından zərər çəkənlər, "Tosuncuğ" tərəfindən pulları oğurlananlar muxtara tehdid mesajları göndərir. "Tosuncuğ" isə kənd camaatına "pulunuzu ödəyəcəyəm" vədləri verir.

Məlahət

Leonardo da Vinçinin varisləri müəyyənləşdirilib

Dahi sənətkarın ailə şəcəresi nəsilbənəsil üzə çıxarılib

Avropa intibah dövrünün dahi səmalarından rəssam və mühəndis Leonardo da Vinçinin bu gün azı 14 kişi varisinin yaşadığı müəyyənləşdirilib.

"Report" xarici KİV-ə istinadən xəber verir ki, ince-sənət tarixi ve Leonardonun həyatına dair araşdırmaçı olan Alessandro Vezzosi və Aqneze Sabato tərəfindən on ildən artıq aparılan tədqiqat nəticəsində dahi sənətkarın ailə şəcəresi nəsilbənəsil üzə çıxarılib.

Bələ ki, 1452-ci ildə Florensiyanın yaxınlığında kiçik Ançiano şəhərində dünyaya göz açan Leonardo ömrü boyu evlənməyərək övlad sahibi olmasa da, ən azı 22 atabir qardaşından gələn nəsillər müasir dövrümüzədək davam edib. Aparılan tədqiqat zamanı Leonardonun atası Ser Piero da Vinci istinad nöqtəsi olaraq seçilməklə əvvəlcə 1331-ci il təvəllüdü əcdadi Miçele aşkarlanıb.

Tədqiqatçılar görə, Leonardo atabir qardaşı Domeniko ilə Vinci ailəsinin 6-cı nəslinə mənsublaşmış. Ailə şəcəresinin azı 21 nəslini təyin etmək mümkün olub. Araşdırımlar zamanı Leonardonun DNT-si də təyin edilib ki, bunun əsasında onun erkən yaşlanması, solaxaylığı, qidalanması, səhhəti, irsi xəstəliklərə düber olub-olmaması, habelə digər xüsusiyyətləri də tədqiq oluna bilər.

Qeyd olunur ki, Leonardonun Vinci soyadını daşıyan müasir varisləri arasında fermerlər, ofis əməkdaşları, döşəməçi, satıcı və bir nəfər rəssam da varmış.

Google istifadəçilərin danışçılarını dinləyir

India Today nəşriyatının verdiyi məlumatə əsasən Google təmsilçiləri şirkət əməkdaşlarının istifadəçilər ilə Google Assistant səsli köməkçisi arasında olan danışçıları dinlədiklərini Hindistan hökumətinə etiraf ediblər.

Bundan əlavə olaraq son zamanlarda Google Assistant kortəbi ilə danışçıların yazılıması funksiyasını aktivləşdirir. Məlumatə əsasən Google şirkəti Hindistanın İnfomasiya Texnologiyaları üzrə Parliament Komitəsinə bildirib ki, "Okay, Google" emrinən sonra şirkət əməkdaşları istifadəçilər ilə səsli köməkçi arasında olan bəzi danışçıları dinləyirlər.

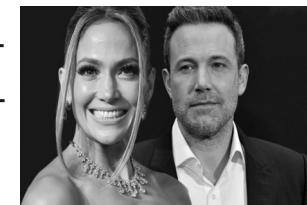
Faktiki olaraq bu, yeni bir xəber deyil. Bələ ki, 2019-cu ildə şirkət etiraf etmişdi ki, o, danışçıların 0.2%-ni dinləyir. Lakin həmin vaxtda şirkət bildirmişdi ki, o bunu servisin təkmilləşdirilməsi üçün edir və şirkət əməkdaşları danışçıların konfidensial məlumatları özündə eks etdirməyən az hissəsini dinleyirlər. Buna baxmayraq hansı məlumatın konfidensiallıq xarakteri daşıdığını təyin etməyi bacarın usul barsında məlumat verilir.

Google daha bir maraqlı faktı da etiraf edib. Smartfonda və smart səsgücləndiricilərdə səsli köməkçi həttə istifadəçinin "Okay, Google" emri olmadan da ətraf səsleri yaza bilir. Şirkət bildirib ki, bu, səsli köməkçinin əmrə bənzəyən hər hansıa bir sözü eştidiyi zaman baş verir. Bələ bir hal yaşandığı zaman istifadəçiyə "Hey Google, that wasn't for you" cümləsini istifadə etmək məsləhət görülür. Bu halda səsli köməkçi son yazılmış danışıği siləcək.

"Çox xoşbəxtəm"

Lopez ilk dəfə Benlə olan sevgisində danışdı

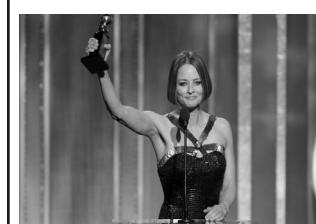
Müğənni Cennifer Lopez yenidən eşq yaşamağa başladığı Hollivud ulduzu Ben Affleckə olan münasibəti haqda ilk dəfə müsahibə verib.

Axşam.az xarici mətbuata istinadən xəber verir ki, sənətçi hazırda həyatının en yaxşı dövrünü yaşadığı bildirib: "Çox xoşbəxtəm. Bilirəm ki, insanlar mənimlə bağlı məraqlanırlar. İndi olduğu qədər heç vaxt özümü yaxşı hiss etməmişəm. Bigən olmadığım və mənə bigən yanaşmayan hamiya demək istəyirəm ki, özümü yaxşı vəziyyətə çatdırıbm".

Qeyd edək ki, Cey Lo bir neçə ay əvvəl nişanlısı Aleks Rodriguezən ayrılib. O, Ben Affleckə 2002-ci ildə görüşməyə başlamış və 2 illik münasibətdən sonra ayrılmışdır. Onlar artıq övladlarını da biri-biri ilə tanış ediblər.

Məşhur aktrisa 9-cu yüksək mükafatını qazanıb

Məşhur amerikalı aktrisa Kann Film Festivalında 9-cu yüksək mükafatını qazandı Codi Foster

Amerikalı aktrisa Codi Foster Kann Film Festivalında "Qızıl Palma budağı" fəxri mükafatını qazanıb.

"Report" "TASS" a istinadən xəber verir ki, aktrisaya bu mükafati İspaniyalı rejissor Pedro Almodovar təqdim edib.

Festivalın baş direktoru Tyerri Fremo bildirib ki, bu Fosterin Kann Film Festivalında qazandığı 9-cu mükafatıdır.

Beynəlxalq İxtiraçılıq və Biznes İstitutu

KURSLAR

-MÜHASİBAT (2 AY)

-Mobil telefonların təmiri (3 ay)

-KOMPYUTER (1-3 AY)

-KOSMETOLOGİYA və VİZAJ

(3 AY)

-KİŞİ və QADIN BƏRBƏRİ

(1-3 ay)

-Dizayn (3-6ay)

-Masaj (3 ay)

-BİÇMƏ - TİKİŞ (3 ay)

-MƏKTƏB PSIXOLOGİYASI (12 ay)

Tel: (012) 489-08-84

Mob: (070) 241-28-67

www.az-baku.com

Dünyanın ən hündür boylu atı ölüb

"Heyvanın çəkisi 1 ton 136 kilogram id"

2.1 metrlik hündür-lükde, dünyanın ən hündür boylu atı ola-raq məşhurlamış 20 yaşı Big Jake ölüb.

"Şərq" Türkiye me-diasına istinadən bildirir ki, Big Jake ABŞ-in Wis-consin ştatındaki Smokey Hollow fermasında bəslənirdi. 2.1 metr hündürlüyündə olan atın çəkisi 1 ton 136 kilogram id. 20 yaşı Big Jake 2010-cu ilde "Ginnesin Rekordlar Ki-tabi"na dünyanın ən uzun boylu atı olaraq salınıb. Uzun il-lər fermada ata qulluq etmiş Jerry Gilbert Big Jakenin ölümünü "ailəmiz üçün bu, faciəli bir hadisədir" deyə, açıq-layib. Və deyib ki, Big Jake çox sakit bir at olub. Atın ölüm səbəbi isə hələ dəqiqləşməyib.

Məlahət

Tablo 7 milyon 680 min avroya satılıb

Aile əsərin belə dəyerli olduğunu bilmirdi

Fransız rəssam Jan Onore Fraqonarın illərdir "əhəmiyyətsiz" ol-duğu düşünülən bir rəsm əsəri hərracda 7 milyon 680 min avroya satılıb.

"Şərq" "Sabah.com" a istinadən bildirir ki, əsər "A Philosopher Reading" (Oxuyan filosof) adlanır. 1732-1806-cı illər arasında yaşayan Fraqonar, 18-ci əsrin əhəmiyyətli rəssamlarından biri sayılır. Rəsm əsəri 1768-1770-ci illər arasında çəkilib. Tablo Fransada yaşayan bir ailənin evində olub. Aile bu günə qədər əsərin dəyeri barədə heç bir məlumatla malik olmadığını söyləyib.

Yeganə

Dənizi zibilliyyə döndəribilər

"Konyaaltı sahilində sıxlıq müşahidə olunur"

Koronavirusla əla-qadər müyyəyen məhdudiyyətlərin aradan qalxmasından dərhal sonra Konyaaltı sahi-lində sıxlıq müşahidə olunur.

Bu barədə "Şərq" "Habertürk"ə istinadən xəber verir. Bildirilir ki, dalçıclar dənizin dibinin zibiliyə döndüyünü de-yiblər. İstirahətə gələnlər içine daş atılmış butulka, nəm salfat və digər tullanıtları dənizə atıblar. Professor Mehmet Gökoglu mövcud vəziyyətə görə təessüfləndiyini deyib.

Kənan

Peyvənd olunanlar...

Konsertlərə, filmlərə, futbol matçlarına rahat gedə biləcəklər

Türkiyədə vak-sinləşmə prosesi stimullaşdırılır. Bu barədə "Şərq" "Ha-berglobal" a istinadən xəber verir.

Bildirilir ki, pey-vənd olunanlar kon-sertlərə, filmlərə, futbol matçlarına rahat gedə biləcəklər. Digerləri üçün isə bu imkan yaradılmayacaq.

Kənan

"Tosuncuğ"un son fırıldağı

Yeni görüntülər ortaya çıxıb

"Tosuncuğ" ləqəbiylə tanınan Ferma Bank fırıldaqçısı Mehmet Aydının 5 il əvvəl, rəqib internet səhifəsi yaratmış bir əməkdaşını qaçırıb evində sorğuya çəkdiyini əsk etdirən görüntülər or-taya çıxıb.

M.Aydın görüntülərdə əməkdaşına "sənə çox gözəl işlər quracaq, demədimmi? Nəyinə yet-mədi?" deyir. M.Aydının ata yurdunu Giresunun Es-piye əyalətində 5 il əvvəl bir dərə yatağında icazəsiz villa tik-dişdiyi məlum olub. Təhlükəsizlik kameraları ilə müşahidə altında saxlanılan villada uzun müddət kimsənin yaşamadığı müyyəyən edilib. Bursa 3-cü Əsliyə Cəza Məhkəməsi M.Aydının oynanmış iddia kuponu satan internet saytı qurduğu, on-layn alış-veriş həyata keçirdiyi məlum olub.

(Davamı səh: 15-də)

Məlahət

Vergidən yayınma...

Trampin qızı saxtakarlıqla ittiham olunur

ABŞ-in keçmiş prezi-denti Donald Trampin qızı Ivanka Trampin aile biznesində vergidən ya-yınma ilə məşğul oldu-ğu iddia edilir.

"Şərq" "Ntv.com" a istinadən xəber verir ki, keçmiş prezident "Trump Organization" adlı aile şirkətinə sahibdir.

Şirkətin baş maliyyə direktoru Allen Vayselberq bu yaxınlarda şir-kətin adından sui-istifadə etdiyi üçün saxtakarlıqla ittiham olunub. Vayselberqdan sonra prezyidentliy dövründə Trampin müşaviri olan 39 yaşı qızı Ivankanın da vergidən yayınmasına dair iddialar ortaya çıxıb.

"New York Times" qəzetinin məlumatına görə, Ivanka vergidən yayınmada Vayselberqın strategiyasından istifadə edib. Vayselberq özünü şirkətin işçisi kimi təqdim edərək vergi güzəştlərindən istifadə etməkdə günahlandırılır. Ivanka isə atası ABŞ prezidenti vəzifəsində çalışdığı 2017-2021-ci illərdə Ağ Evdə prezidentin müşaviri vəzifəsində işləyib. Prezidentin qızının məsləhətçiliyə gətirildiyi zaman təq-dim edilən 2017-ci il sənədində ortağı olduğu konsalting şirkətində ümumilikdə 747.000 dollar ödəmə aldığı bildirilib. Bu pulun "Trump Organization" təşkilatının ABŞ-dakı otel layihələri üçün vergi güzəş-təri istədiyi konsalting haqları ilə eyni olması diqqət çekib.

Yeganə

Ajdanı ələ saldılar

"Bir az da fotosop etsə, uşaqlığına qayıdacaq"

Türkiyəli müğənni Ajda Pekkan ötən gün konsert programı ilə çıxış edib.

Axşam.az xəber verir ki, aktrisanın gecə-dən yayımlanan fotoları pərəstişkarlarının diqqətini çəkib.

İzləyicilər "Bir az da fotosop etsə, uşaqlığına qayıdacaq", "Ajdanın gənclik illeri belə bu qədər gözəl deyil", "75 yox, sanki 25 ya-şındadır" kimi şərhər yazıblar.